

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

**ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑΣ 3.5 MW ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑ
ΛΑΡΝΑΚΑΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ HERMES AIRPORTS**

**ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ
ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΝΟΜΟΥ [Ν.127(Ι)2018]
Αρ. Φακ. Πολεοδομίας: ΛΑΡ/00649/2018**

1. Εισαγωγή – Σκοπός της αναπτύξεις

Το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως με επιστολή με Αρ. Φακ. ΛΑΡ/649/2018 και ημερ.6/12/2018, απέστειλε στο Τμήμα Περιβάλλοντος αίτηση της εταιρείας Hermes Airport για την κατασκευή και λειτουργία φωτοβολταϊκού πάρκου ισχύος 3.5 MW εντός των ορίων του Διεθνούς Αερολιμένα Λάρνακας. Η αίτηση συνοδεύεται με Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ), η οποία απαιτείται να υποβληθεί για το συγκεκριμένο έργο, σύμφωνα με τις πρόνοιες της κείμενης νομοθεσίας. Επιπρόσθετα και με βάση τις Νομοθεσίες 153(Ι)/2003 περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής και 152(Ι)/2003 περί Προστασίας και Διαχείρισης των Άγριων Πτηνών και Θηραμάτων υποβλήθηκε Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση.

Ο κύριος του έργου, προχώρησε, όπως προβλέπει ο πιο πάνω Νόμος, στη γνωστοποίηση της υποβολής της ΜΕΕΠ, σε δύο καθημερινές εφημερίδες, όπως επίσης και του δικαιώματος υποβολής στην Περιβαλλοντική Αρχή, εντός 30 ημερών, απόψεων ή παραστάσεων αναφορικά με το περιεχόμενο της ΜΕΕΠ ή αναφορικά με τις επιπτώσεις που η εκτέλεση ή λειτουργία του έργου ενδέχεται να επιφέρει στο περιβάλλον. Επιπρόσθετα προχώρησε σε διαδικασίες δημόσιας παρουσίασης του έργου, με βάση την εν λόγω νομοθεσία.

Η παρούσα Περιβαλλοντική Γνωμοδότηση αποτελεί απόρροια της διαδικασίας αξιολόγησης της ΜΕΕΠ και της Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης.

2. Χωροθέτηση της ανάπτυξης και περιγραφή υφιστάμενου περιβάλλοντος

Το Προτεινόμενο Έργο (ΠΕ) πρόκειται να κατασκευαστεί εντός του περιβάλλοντα χώρου του Διεθνούς Αερολιμένα Λάρνακας σε απόσταση 4km νότια της πόλης Λάρνακας. Το ΠΕ χωροθετείται περίπου 4km δυτικά του δήμου Δρομολαξιάς-Μενεού και 6.5km βορειοδυτικά της κοινότητας Κιτίου. Το προτεινόμενο έργο προτάθηκε να κατασκευαστεί εντός των τεμαχίων 350, 351 και 406 με Φύλλο/Σχέδιο (Φ/Σχ):50/32 και του τεμαχίου 401 Φύλλο/Σχέδιο (Φ/Σχ): 50/31. Επίσης, το ΠΕ βρίσκεται σε απόσταση 1,5 χιλιομέτρου από το κτήριο του αεροδρομίου, 2.1km από τον Πύργο Εναέριας Κυκλοφορίας και περίπου 1km από το διάδρομο προσγείωσης/απογείωσης. Οι διακινήσεις προς και από την Άμεση Περιοχή Μελέτης (ΑΠΜ) θα γίνονται μέσω των ελεγχόμενων δρόμων του αεροδρομίου Λάρνακας. Η

πλησιέστερη οικιστική περιοχή από την ΑΠΜ είναι η πόλη της Λάρνακας και βρίσκεται σε απόσταση τουλάχιστον 1500 μέτρων στα βόρεια της περιοχής του ΠΕ.

Τα τεμάχια στα οποία θα κατασκευαστούν το ΠΕ εμπίπτουν στην πολεοδομική ζώνη «Ειδική Ζώνη Αεροδρομίου» και δεν χρησιμοποιείται για οποιοσδήποτε δραστηριότητα που σχετίζονται με το αεροδρόμιο. Επιπρόσθετα, τα τεμάχια βρίσκονται σε απόσταση 40 m περίπου βόρεια της Ζώνης Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) (CY6000002- «Αλυκές Λάρνακας»). Έχουν υψόμετρο που κυμαίνεται από 2 – 6 μέτρα πάνω από τη Μέση Στάθμη της Θάλασσας (ΜΣΘ), και δεν παρουσιάζουν ιδιαίτερο τοπογραφικό ή μορφολογικό ενδιαφέρον.

Η Ευρύτερη Περιοχή Μελέτης (ΕΠΜ) ανήκει γεωλογικά στη Ζώνη των Αυτοχθόνων Ιζηματογενών Πετρωμάτων. Η ΑΠΜ και η ΕΠΜ δεν εμπίπτει σε περιοχή με κάποιο σημαντικό υδροφορέα.

Η ΑΜΠ και ΕΠΜ χαρακτηρίζονται από υψηλά επίπεδα θορύβου λόγω της παρουσίας του αεροδρομίου της Λάρνακας. Σύμφωνα με μελέτη αξιολόγησης των επιπέδων θορύβου που έγινε το 2010 στο αεροδρόμιο Λάρνακας, τα επίπεδα θορύβου κυμαίνονται μεταξύ 60-70dB(A).

Βιολογικό περιβάλλον

Η προστατευόμενη περιοχή (Ζώνη Ειδικής Προστασίας) του Δικτύου Natura 2000 Περιοχή «Αλυκές Λάρνακας» (CY6000002) βρίσκεται σε απόσταση 40 m περίπου νότια από την ΑΠΜ. Η περιοχή προστασίας, καλύπτει έκταση 1560 δεκαρίων και έχει μέσο υψόμετρο 11 μέτρα πάνω από τη στάθμη της θάλασσας. Από τα 1560 δεκάρια, τα 670 περίπου αφορούν εκτάσεις που καλύπτονται πλήρως από νερό αφού το κυριότερο χαρακτηριστικό της περιοχής αυτής είναι οι λίμνες – αλυκές που περιλαμβάνονται σε αυτή. Η οικολογική σημασία της περιοχής αυτής αφορά τόσο τη Χλωρίδα - SCI όσο και τη Πανίδα (πτηνοπανίδα) – SPA.

Για την καταγραφή και αξιολόγηση του βιολογικού περιβάλλοντος πραγματοποιήθηκε μία ολοήμερη επιτόπια επίσκεψη στην περιοχή στις 19 Νοεμβρίου 2019. Σχετικά στοιχεία με το τοπικό βιολογικό περιβάλλον συμπληρώθηκαν, όπου ήταν δυνατό, από την υφιστάμενη βιβλιογραφία, κυρίως το Αναθεωρημένο Διαχειριστικό Σχέδιο Ειδικής Ζώνης Διατήρησης «Αλυκές Λάρνακας –CY6000002». Επιπρόσθετα, η Hermes Airports κάνει καταγραφές της πτηνοπανίδας σε ημερήσια βάση και τα παρουσιάζει σε εβδομαδιαίες εκθέσεις.

Χλωρίδα

Τα τεμάχια στα οποία θα κατασκευαστεί το ΠΕ χρησιμοποιούνται για γεωργικές καλλιέργειες που εμπίπτουν εντός των ορίων του Διεθνούς Αερολιμένα Λάρνακας. Πιο συγκεκριμένα τα τεμάχια χρησιμοποιούνται για την καλλιέργεια δημητριακών ενώ στην γειτνιάζουσα περιοχή υπάρχουν κοινά ήδη χλωρίδας, αλόφυτα και κυπαρίσσια. Στα όρια του φωτοβολταϊκού πάρκου υπάρχει μικρός αριθμός κυπαρισσιών τα οποία όμως δεν θα αποκοπούν.

Σύμφωνα με το Αναθεωρημένο Διαχειριστικό Σχέδιο Ειδικής Ζώνης Διατήρησης «Αλυκές Λάρνακας –CY6000002» η οποία βρίσκεται σε απόσταση 35m περίπου από την ΑΠΜ, υπάρχουν περίπου 300 φυτικά είδη, που περιλαμβάνουν απειλούμενα είδη χλωρίδας όπως το *Orphys kotschyi*, το *Carchys scabra* καθώς και πολλά ορχεοειδή φυτά. Αυτά τα είδη όμως δεν εντοπίζονται εντός του χώρου που θα ανεγερθεί το φωτοβολταϊκό πάρκο.

Πανίδα

Τα σημαντικότερα στοιχεία που αφορούν της διάφορες ομάδες ζωικών οργανισμών που εντοπίστηκαν στην περιοχή ή που εμφανίζονται σε αυτήν σύμφωνα με της πληροφορίες παρουσιάζονται πιο κάτω.

Θηλαστικά

Κατά την επιτόπια επίσκεψη της ομάδας εργασίας δεν παρατηρήθηκαν οποιαδήποτε θηλαστικά εντός της ΑΠΜ, όμως ενδέχεται στην ΕΠΜ να υπάρχουν πέντε είδη θηλαστικών τα οποία είναι κοινά στο μεγαλύτερο μέρος της Κύπρου. Τα είδη αυτά είναι ο Ποντικός (*Mus musculus praetextus*), η Ποντίκα (*Rattus rattus*), ο Σκαντζόχοιρος (*Hiemiechinus auritus dorotheae*), η Αλεπού (*Vulpes vulpes indutus*) και ο Λαγός (*Lepus europaeus cyprius*).

Πτηνά

Με βάση τις επιτόπιες παρατηρήσεις αλλά και τις πληροφορίες που συλλέχθηκαν στην ΑΠΜ παρατηρείται σχετικά μικρός αριθμός κοινών πτηνών όπως τα περιστέρια (*Columba livia*), οι κοινοί γλάροι (*Larus Canus*), ο σπουργίτης (*Passer hispaniolensis*) αλλά και μεγάλος αριθμός άλλων πτηνών αφού η ΑΠΜ βρίσκεται σε απόσταση 35m βορειοδυτικά της ΖΕΠ εντός της οποίας έχουν καταγραφεί συνολικά 228 είδη πτηνών.

Ερπετά και Αμφίβια

Κατά την επιτόπια επίσκεψη δεν παρατηρήθηκαν οποιαδήποτε σπάνια ερπετά ή αμφίβια. Βάσει βιβλιογραφίας, υπολογίζεται ότι στην περιοχή μελέτης υπάρχουν τουλάχιστον 9 είδη ή υποείδη ερπετών και τα 3 είδη αμφιβίων.

3. Περιγραφή του έργου

Οι εγκαταστάσεις του ΠΕ θα κατασκευαστούν από συνήθη υλικά (μέταλλα, μπετόν κ.τ.λ.), ενώ οι κατασκευαστικές εργασίες εκτιμάται ότι θα ακολουθήσουν τη συνήθη διαδικασία που ακολουθείται για παρόμοιες εγκαταστάσεις. Οι φωτοβολταϊκοί πίνακες θα εισαχθούν από το εξωτερικό και θα μεταφερθούν στα τεμάχια όπου και θα τοποθετηθούν σε σταθερές μεταλλικές βάσεις. Η μονάδα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας θα αποτελείται από:

- Φωτοβολταϊκοί πίνακες (11290 πίνακες)
- Μεταλλικές βάσεις στήριξης φωτοβολταϊκών συστημάτων
- Μετατροπείς δικτύου
- Ηλεκτρολογικός εξοπλισμός,
- Δωμάτιο Μετασχηματιστών
- Δωμάτιο Μετρητών ΑΗΚ (25m²)
- Δρόμο για τον μετρητή της ΑΗΚ

Το σύστημα παραγωγής αναμένεται να είναι πλήρως αυτοματοποιημένο και να ελέγχεται από αυτόματο κεντρικό σύστημα.

4. Επιπτώσεις στο περιβάλλον

4.1 Επιπτώσεις στην ποιότητα της ατμόσφαιρας

Η ατμόσφαιρα θα επιβαρυνθεί τοπικά με αύξηση των επιπέδων σκόνης κατά την περίοδο διαμόρφωσης του χώρου του έργου. Κατά τη λειτουργία του έργου δεν θα δημιουργούνται οποιεσδήποτε εκπομπές είτε σκόνης είτε αέριων ρύπων που να επιφέρουν επιπτώσεις στο ατμοσφαιρικό περιβάλλον.

Όσο αφορά την αύξηση των επιπέδων σκόνης στην περιοχή κατά τις κατασκευαστικές εργασίες αναμένεται να δημιουργηθεί από:

- την κίνηση οχημάτων και μηχανημάτων.
- τη μεταφορά και φορτοεκφόρτωση αδρανών υλικών.
- την εκτέλεση χωματουργικών εργασιών

Δεν αναμένονται σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις όσον αφορά ποιότητα της ατμόσφαιρας κατά τη λειτουργία του έργου.

4.2 Επιπτώσεις στο έδαφος και στους υδάτινους αποδέκτες

Κατά τη φάση αυτή δεν αναμένεται να προκύψει οποιαδήποτε επίπτωση που αφορά την υδρολογία της ΑΠΜ και ΕΠΜ αφού δεν θα υπάρξουν σημαντικές κατασκευές ή μεγάλη κάλυψη του εδάφους με κατασκευαστικά υλικά. Τα υγρά απόβλητα που θα προκύψουν από το προσωπικό, θα διαχειριστούν ανάλογα από τον εργολάβο του έργου. Άλλου είδους επικίνδυνα υγρά απόβλητα δεν θα προκύψουν στο εν λόγω έργο.

Γενικά, οι επιπτώσεις στο έδαφος θα είναι μικρές καθώς τα έργα που απαιτούνται για τη διαμόρφωση των χώρων είναι περιορισμένα.

4.3 Θόρυβος

Το στάδιο των κατασκευαστικών εργασιών του ΠΕ, όπως οι χωματουργικές εργασίες, προκαλούν τη μεγαλύτερη πηγή αυξημένου θορύβου ενώ κατά τη διάρκεια των υπόλοιπων σταδίων κατασκευής τα επίπεδα θορύβου θα είναι μειωμένα σε σχέση με τα αρχικά στάδια. Τα κατασκευαστικά έργα ενδέχεται να έχουν άμεση μικρή αρνητική επίπτωση με βραχυπρόθεσμο χαρακτήρα. Η λειτουργία του ΠΕ δεν σχετίζεται με την οποιαδήποτε παραγωγή θορύβου.

Σημειώνεται ότι το ΠΕ βρίσκεται εντός της περιοχής του αεροδρομίου όπου τα επίπεδα θορύβου είναι ήδη αρκετά ψηλά.

4.4 Επιπτώσεις στο βιολογικό περιβάλλον

Οι κατασκευαστικές εργασίες του φωτοβολταϊκού πάρκου απαιτούν την απομάκρυνση της χαμηλής βλάστησης στο μέρος του τεμαχίου όπου θα τοποθετηθούν τα φωτοβολταϊκά πλαίσια. Λόγω της απουσίας οποιουδήποτε σημαντικού ή σπάνιου είδους άγριας χλωρίδας παρά μόνο η παρουσία κοινών ειδών θάμνων και ποών, εντός των τεμαχίων που θα ανεγερθεί το ΠΕ δεν αναμένεται να υπάρξουν σημαντικές επιπτώσεις στο βιολογικό περιβάλλον της ΑΠΜ. Επιπρόσθετη ανάλυση για το θέμα αυτό παρουσιάζεται στην Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση των επιπτώσεων από το ΠΕ.

4.5 Επιπτώσεις στο τοπίο και στην αισθητική ένταξη

Λόγω του επιπέδου χαρακτήρα των τεμαχίων όπου θα εγκατασταθεί το έργο, αλλά και των κατασκευαστικών χαρακτηριστικών του Έργου (πασαλλόμπτυξη) αναμένεται ότι οι χωματουργικές εργασίες θα είναι ιδιαίτερα περιορισμένες. Για το λόγο αυτό, οι επιπτώσεις στη μορφολογία είναι μικρού βαθμού και περιορίζονται μόνο στα τεμάχια εγκατάστασης του έργου. Εντός της ευρύτερης περιοχής καταγράφεται η έντονη παρουσία του αεροδρομίου και των υποδομών σε συνδυασμό με το οικοσύστημα των αλυκών, οπότε το έργο προστίθεται στον ήδη μεγάλο όγκο ανθρωπογενών επεμβάσεων στη περιοχή.

4.6 Επιπτώσεις στην Ποιότητα του Εδάφους

Το έδαφος της ΑΠΜ είναι σχετικά καλής ποιότητας. Ο βαθμός επηρεασμού του εδάφους, εντός των τεμαχίων ανέγερσης του ΠΕ, αναμένεται να είναι μικρός, βραχυπρόθεσμος με αντιστρέψιμο χαρακτήρα λόγω του ότι η επιφάνεια που θα επιβαρυνθεί κατά τις εργασίες εγκατάστασης και η επιφάνεια που θα καλυφθεί με τις απαραίτητες εγκαταστάσεις, είναι μικρή.

4.7 Επιπτώσεις στους φυσικούς πόρους

Οι επιπτώσεις στους φυσικούς πόρους από τις εργασίες κατασκευής εντοπίζονται κυρίως στην κατανάλωση καυσίμων κατά τη λειτουργία των μηχανημάτων κατασκευής. Δεν αναμένονται επιπτώσεις στους φυσικούς πόρους από τη λειτουργία του έργου αφού δε θα καταναλώνεται ενέργεια.

4.8 Επιπτώσεις από αντανάκλασεις

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μελέτης αντανάκλασης που έχει εκπονηθεί, δεν υπάρχει καθόλου ενόχληση στον Πύργο Ελέγχου Εναέριας Κυκλοφορίας και κατά μήκους της Πορείας Πτήσης 2 (FP2). Στην Πορεία Πτήσης 1 (FP1) θα υπάρχει πιθανή ενόχληση για 13147 λεπτά τον χρόνο κυρίως τις πρωινές ώρες 06:00-08:00. Οι φωτοβολταϊκοί πίνακες που επιλέγηκαν να χρησιμοποιηθούν κατά την ανάλυση των αντανάκλασεων έχουν χαμηλό συντελεστή αντανάκλασης

4.9 Δημιουργία αποβλήτων

Κατά τη φάση κατασκευής δεν θα υπάρξουν σημαντικές ποσότητες στερεών αποβλήτων αφού δεν θα αφαιρεθεί ποσότητα χώματος. Κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών γίνεται χρήση υλικών και δημιουργούνται καθημερινά ποσότητες στερεών απορριμμάτων όπου το μεγαλύτερο μέρος τους αποτελείται από μη χρήσιμα μπάζα, υλικά εργοταξίου από την κατασκευή των τεχνικών έργων (π.χ. άχρηστα κομμάτια μετάλλου), υλικά συσκευασίας (π.χ. συσκευασίες υλικών κ.α.). Λόγω της φύσης των εργασιών και τα πολύ μικρής έκτασης έργα, αναμένεται να παραχθούν πολύ μικρές ποσότητες στερεών αποβλήτων οι οποίες μπορούν να διαχειριστούν εύκολα. Επιπλέον, κατά τη σύντομη φάση της κατασκευής θα προκύψουν στερεά απορρίμματα από το εργατικό προσωπικό. Αυτά θα αποτελούν πολύ μικρές ποσότητες και τα απόβλητα αυτά θα συγκεντρωθούν και θα μεταφερθούν στο πλησιέστερο ενδεδειγμένο σημείο απόρριψης.

Κατά το στάδιο αυτό αναμένεται να παράγονται αστικά λύματα από το προσωπικό του εργοταξίου. Ο αριθμός του προσωπικού το οποίο θα εργάζεται θα ανέρχεται γύρω στα 10 άτομα. Η ποσότητα των παραγόμενων αστικών λυμάτων αναμένεται να ανέρχεται σε 0.5 m³/d (55 λίτρα/ άτομο/ημέρα).

Κατά τη φάση λειτουργίας δεν θα παράγονται καθόλου στερεά απόβλητα αφού δεν προβλέπεται κάτι τέτοιο κατά την λειτουργία ενός ΦΒ πάρκου.

5. Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση

Στα πλαίσια της εξέτασης και αξιολόγησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, απαιτήθηκε Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (ΜΕΟΑ), αφού η προτεινόμενη περιοχή χωροθέτησης της αιτούμενης μονάδας παραγωγής ενέργειας εφάπτεται των ορίων της περιοχής του Δικτύου Natura 2000 (ΕΖΔ και ΖΕΠ) «Αλυκές Λάρνακας» (CY6000002).

Για την περιγραφή των οικολογικών χαρακτηριστικών της προστατευόμενης περιοχής, αξιοποιήθηκε η υφιστάμενη βιβλιογραφία. Στην περιοχή του Δικτύου Natura 2000 έχουν εντοπισθεί 8 τύποι οικοτόπων, περισσότερα από 300 taxa χλωρίδας, 9 είδη ερπετών, 3 είδη αμφίβιων και 228 είδη πουλιών. Η περιοχή καθορίστηκε ως ΖΕΠ για τέσσερα είδη του Παραρτήματος I της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ που αναπαράγονται στην περιοχή σε σημαντικούς αριθμούς, για εννέα είδη που απαντώνται σε σημαντικούς αριθμούς κατά την αποδημία ή/και το χειμώνα καθώς και για την ομάδα των αποδημητικών / διαχειμαζόντων υδρόβιων πτηνών. Οι οικότοποι και τα είδη χαρακτηρισμού της περιοχής «Αλυκές Λάρνακας» (CY6000002) δίνονται στο Παράρτημα 1 της Έκθεσης.

Ο κύριος οικότοπος εντός της ΑΠΜ είναι οι μεσογειακοί αλοφυτικοί θαμνώνες (τύπος οικοτόπου 1420), ενώ έχουν καταγραφεί και μικρές εκτάσεις με φρύγανα (τύπος οικοτόπου 5420) και αλοφυτικά λιβάδια (τύπος οικοτόπου 1410). Υπάρχουν επίσης μικρές εκτάσεις με εγκαταλειμμένες καλλιέργειες δημητριακών και κάποια μεμονωμένα δέντρα.

Στην ΑΠΜ, κατά την περίοδο Φεβρουαρίου-Αυγούστου έχουν καταγραφεί 24 είδη πουλιών (μόνιμοι κάτοικοι ή μεταναστευτικά είδη). Παρά το γεγονός ότι η περιοχή μελέτης αποτελεί συνέχεια των υδροτόπων των Αλυκών Λάρνακας εφαρμόζεται πρακτική εκδίωξης των

πουλιών για λόγους ασφάλειας των πτησέων. Εντούτοις, συνεχίζεται να καταγράφεται η καθημερινή παρουσία πουλιών εντός της ΕΑ και κατά συνέπεια εντός της ΑΠΜ.

Οι αρνητικές επιπτώσεις στα είδη χαρακτηρισμού της περιοχής αφορούν κυρίως απώλεια χώρου τροφοληψίας και ξεκούρασης των πουλιών και θα έχουν ως αποτέλεσμα την απομάκρυνση ειδών πτηνοπανίδας από την περιοχή. Συγκεκριμένα τα είδη που έχουν καταγραφεί εντός της ΑΠΜ είναι τα *Charadrius alexandrinus*, *Himantopus himantopus*, *Vanellus spinosus*, *Numenius arquata* και *Egretta garzetta*, τα οποία θα επηρεαστούν από την κατάληψη χώρου για εγκατάσταση του προτεινόμενου έργου αφού θα απωλέσουν χώρο ξεκούρασης και τροφοληψίας (για το *Vanellus spinosus*).

Στο πλαίσιο της διαδικασίας Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης κατατέθηκαν στο Τμήμα Περιβάλλοντος τρεις εναλλακτικές χωροθετήσεις του προτεινόμενου έργου (δεύτερη, τρίτη και τέταρτη χωροθέτηση).

Συμπεράσματα Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης

Η Ειδική Ζώνη Αερολιμένα, αποτελεί συνέχεια του οικοσυστήματος των Αλυκών Λάρνακας. Η εξαίρεση της από την προστατευόμενη περιοχή έγινε για πολύ ειδικούς λόγους (λειτουργία αεροδρομίου), αλλά η περιοχή αυτή δεν παύει να αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι των Αλυκών Λάρνακας και θα πρέπει να εξασφαλίζεται η καλή κατάσταση διατήρησης των φυσικών οικοτόπων και ειδών χλωρίδας και πανίδας που απαντούν σε αυτήν.

Οι επιπτώσεις από την κατασκευή και λειτουργία του προτεινόμενου έργου στην αρχική θέση χωροθέτησης περιλαμβάνουν την αποψίλωση τύπων φυσικών οικοτόπων, την απώλεια οικολογικού περιθωρίου και την απώλεια ενδιαιτημάτων κυρίως για είδη της πτηνοπανίδας.

Η Εναλλακτική λύση 1, αφορά μικρή μετατόπιση του προτεινόμενου χώρου εγκατάστασης των φωτοβολταϊκών πλαισίων ούτως ώστε να περιοριστεί η αποψίλωση αλοφυτικής βλάστησης και τα φωτοβολταϊκά πλαίσια να τοποθετηθούν κυρίως σε καλλιεργούμενες εκτάσεις. Με τη χωροθέτηση αυτή το προτεινόμενο έργο εξακολουθεί να εφάπτεται στο βορειοδυτικό όριο του νοτίου τμήματος των Αλυκών Λάρνακας. Η Εναλλακτική λύση 1 δεν προσφέρει ιδιαίτερες λύσεις στα πιο πάνω προβλήματα καθώς περιλαμβάνει επίσης αποψίλωση φυσικής βλάστησης ενώ βρίσκεται πολύ κοντά με τα όρια της προστατευόμενης περιοχής και δεν επιτρέπει τη λειτουργία του οικολογικού περιθωρίου για αποφυγή δυσμενών επιπτώσεων στην προστατευόμενη περιοχή.

Η Εναλλακτική λύση 2 αφορά μετατόπιση του προτεινόμενου χώρου εγκατάστασης των φωτοβολταϊκών πλαισίων δυτικότερα και βορειότερα της αρχικής θέσης με στόχο να αποφευχθεί πλήρως η αποψίλωση αλοφυτικής βλάστησης, να χρησιμοποιηθούν μόνο καλλιεργούμενες εκτάσεις και να αφεθεί απόσταση από τα όρια της προστατευόμενης περιοχής. Με τη χωροθέτηση αυτή, τα φωτοβολταϊκά πλαίσια δεν θα καλύπτουν μια ενιαία έκταση αλλά θα τοποθετηθούν σε τρεις διαφορετικές περιοχές (Α, Β, C) που βρίσκονται κοντά μεταξύ τους και περιλαμβάνουν μόνο καλλιεργούμενες εκτάσεις. Η Εναλλακτική λύση 2 περιορίζει τις επιπτώσεις στην προστατευόμενη περιοχή, κυρίως λόγω της πλήρους αποφυγής αποψίλωσης φυσικής βλάστησης αλλά και της αυξημένης απόστασης από την προστατευόμενη περιοχή. Παρόλα αυτά, η διάσπαση του χώρου εγκατάστασης των φωτοβολταϊκών πλαισίων σε τρεις περιοχές (Α, Β, C) δημιουργεί προβλήματα αλλοίωσης του τοπίου και κατακερματισμού των ενδιαιτημάτων.

Η Εναλλακτική λύση 3 του προτεινόμενου έργου αφορά μείωση των περιοχών εγκατάστασης των φωτοβολταϊκών πλαισίων σε δύο διαφορετικές περιοχές (Α, Β) που βρίσκονται κοντά μεταξύ τους και περιλαμβάνουν μόνο καλλιεργούμενες εκτάσεις. Η Εναλλακτική λύση 3 περιλαμβάνει εγκατάσταση των φωτοβολταϊκών πλαισίων σε δύο περιοχές (Α, Β)

αποφεύγοντας πλήρως την αποψίλωση φυσικής βλάστησης και περιορίζοντας σημαντικά τον κατακερματισμό των ενδιαιτημάτων.

Επιπρόσθετα, υπάρχουν συσσωρευτικές επιπτώσεις από την κατασκευή και λειτουργία τριών φωτοβολταϊκών πάρκων σε μικρή απόσταση από το υπό εξέταση έργο και τα όρια της προστατευόμενης περιοχής.

Οι συσσωρευτικές επιπτώσεις από υφιστάμενα (αδειοδοτημένα φωτοβολταϊκά πάρκα, καθώς και το αεροδρόμιο Λάρνακας) και μελλοντικά (πιθανή αδειοδότηση του υπό εξέταση προτεινόμενο έργο και τουριστικής ανάπτυξης) αφορούν την κατάληψη γης, την αλλαγή χρήσης της γης, την απώλεια ενδιαιτημάτων της πτηνοπανίδας (κυρίως χώρων τροφοληψίας και ξεκούρασης), καθώς και τον κατακερματισμό των ενδιαιτημάτων (γεωργικών και φυσικών).

Οι συσσωρευτικές επιπτώσεις υποβαθμίζουν, διαταράσσουν και επιβαρύνουν την περιοχή, με κύρια επίπτωση αυτή της αλλαγής και κατάληψης/ απώλειας γης (ενδιαιτημάτων/βιοτόπων). Τα είδη άγριας ζωής και κυρίως η πτηνοπανίδα και τα είδη με τα οποία αυτή τρέφεται δεν περιορίζονται στις ήδη καθορισμένες ζώνες προστασίας αλλά χρησιμοποιούν ευρύτερα την περιοχή γύρω από τον υγρότοπο και μετακινούνται εντός και εκτός των ορίων της προστατευόμενης περιοχής. Οι βιότοποι γύρω από τις Αλυκές περιλαμβάνουν τις καλλιέργειες, οι οποίες είναι πολύ σημαντικές κυρίως για τα είδη πτηνοπανίδας αφού αποτελούν βιότοπο για τα ίδια αλλά και για τα είδη με τα οποία αυτά τρέφονται. Η συνεχιζόμενη πίεση αλλαγής χρήσης γης και η απώλεια βιοτόπων (αγροτεμάχια), θα έχει ως αποτέλεσμα τη σταδιακή απομάκρυνση των ειδών, καθώς και τη μείωση του πληθυσμού τους. Για το λόγο αυτό κρίνεται απαραίτητη η διατήρηση απόστασης του προτεινόμενου έργου από τα όρια της προστατευόμενης περιοχής, η πλήρης αποφυγή αποψίλωσης φυσικής βλάστησης περιμετρικά της προστατευόμενης περιοχής η οποία λειτουργεί ως οικολογικό περιθώριο (ecological buffer zone), όπως επίσης και ο περιορισμός του κατακερματισμού και της απώλειας των ενδιαιτημάτων (γεωργικών και φυσικών).

Η Εναλλακτική λύση 3 του προτεινόμενου έργου καταλαμβάνει μόνο γεωργική έκταση, αποφεύγοντας πλήρως την αποψίλωση φυσικής βλάστησης και διατηρεί απόσταση από τα όρια της προστατευόμενης περιοχής. Ως εκ τούτου θα μπορούσε να αδειοδοτηθεί δεδομένου ότι:

- α) τα φωτοβολταϊκά πλαίσια θα τοποθετηθούν μόνο στην περιοχή Α για περιορισμό του κατακερματισμού των ενδιαιτημάτων αφού η περιοχή Α βρίσκεται πλησιέστερα στον δρόμο και δεν δημιουργείται περαιτέρω κατακερματισμός σε σχέση με την περιοχή Β
- β) κατά την κατασκευή και λειτουργία του φωτοβολταϊκού πάρκου τα δέντρα της περιοχής θα διατηρηθούν, δεν θα επηρεαστούν και δεν θα γίνει καμία αποκοπή δέντρων ή συστάδων δέντρων
- γ) δεν θα τοποθετηθούν οποιαδήποτε στερεά απόβλητα ή άλλου είδους υλικά από εκχερσώσεις περιμετρικά της περιοχής του προτεινόμενου έργου
- δ) κατά τη φάση κατασκευής του προτεινόμενου έργου θα ληφθούν όλα τα δυνατά μέτρα ελαχιστοποίησης του θορύβου
- ε) οποιαδήποτε αφαίρεση βλάστησης κατά τη φάση κατασκευής και λειτουργίας του προτεινόμενου έργου θα πρέπει να γίνεται με χειρωνακτικά μέσα (μη χρήση ζιζανιοκτόνων) ή με τη χρήση εξοπλισμού που δημιουργεί χαμηλές στάθμες θορύβου
- στ) δεν θα γίνεται χρήση χημικών καθαριστικών για τα πλαίσια.

6. Θέση Περιβαλλοντικής Αρχής

Η υποβληθείσα Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης, εξετάστηκε από την ad hoc Επιτροπή στις 11 Φεβρουαρίου 2019. Συμπληρωματικά στοιχεία στάλθηκαν στο Τμήμα Περιβάλλοντος στις 10/04/2019. Τρεις εναλλακτικές χωροθετήσεις του προτεινόμενου έργου (εναλλακτικές λύσεις 1, 2 και 3) στάλθηκαν στο Τμήμα Περιβάλλοντος τον Ιούλιο, τον Σεπτέμβριο και τον Νοέμβριο του 2019 αντίστοιχα. Η Έκθεση της Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης, περιλαμβάνει την αξιολόγηση των επιπτώσεων και για τις τρεις εναλλακτικές χωροθετήσεις και καταλήγει πως το έργο μπορεί να υλοποιηθεί στην εναλλακτική θέση με αρ. 3 και νοουμένου πως δεν θα γίνει καμιά κατασκευή στο μέρος Β, αλλά μόνο στο μέρος Α. Στο Παράρτημα Β επισυνάπτεται η Έκθεση και ο σχετικός χάρτης. Η εν λόγω Έκθεση είναι δεσμευτική για την Περιβαλλοντική Αρχή.

Η υποβληθείσα Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ) εξετάστηκε κατά τη συνεδρία της Επιτροπής Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, στις 25 Φεβρουαρίου 2020, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου Αρ.127(Ι)/2018.

Μετά από συναξιολόγηση των πιο πάνω, η Περιβαλλοντική Αρχή δε φέρει ένσταση στην υλοποίηση του έργου με την προϋπόθεση της προσθήκης και εφαρμογής των όρων που περιλαμβάνεται στο **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ** της παρούσας γνωμοδότησης.

Ειρήνη Κωνσταντίνου
για Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος,
Περιβαλλοντική Αρχή
23/4/2020

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑΣ 3.5 MW ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑ ΛΑΡΝΑΚΑΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ HERMES AIRPORTS

ΑΡ. ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ: ΛΑΡ/00649/2018

A. Όροι για τη προστασία του βιολογικού περιβάλλοντος (ουσιώδεις)

1) Τα φωτοβολταϊκά πλαίσια να τοποθετηθούν μόνο στην περιοχή Α της εναλλακτικής λύσης με αρ. 3. Στη περιοχή Β της εναλλακτικής λύσης 3 δεν θα γίνει καμιά επέμβαση ή κατασκευή για περιορισμό του κατακερματισμού των ενδιαιτημάτων. Στο Παράρτημα ΙΙ επισυνάπτεται η Έκθεση της Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης και φαίνεται ο σχετικός χάρτης.

2) Κατά την κατασκευή και λειτουργία του φωτοβολταϊκού πάρκου η δεντροστοιχία να διατηρηθεί, να μην επηρεαστεί και να μη γίνει καμιά αποκοπή, κλάδεμα ή αποψίλωση.

B. Όροι κατά την κατασκευή του έργου

1. Να γίνει κατάλληλη προσωρινή περίφραξη του χώρου εργασιών της κατασκευής.

2. Η επιλογή των υλικών στήριξης των πλαισίων θα πρέπει να είναι τέτοια ώστε να αποφεύγονται τα διαβρωτικά υλικά.

3. Να ληφθούν όλα τα δυνατά μέτρα ελαχιστοποίησης του θορύβου, όπως:

- Να γίνεται χρήση νέων μοντέλων μηχανημάτων και οχημάτων του εργοταξίου.
- Τακτική συντήρηση και λειτουργία όλων των μηχανημάτων / οχημάτων του εργοταξίου.
- Χρησιμοποίηση αντιδονητικών βάσεων και αποσβεστών στα πλαίσια των μηχανών.
- Χρήση σιγαστήρων και πλευρικών παραπτετασμάτων όπου είναι δυνατόν.
- Τήρηση του ωραρίου εργασίας.
- Σωστός προγραμματισμός των κατασκευαστικών εργασιών ώστε να αποφεύγεται κατά το δυνατόν η συγκέντρωση και η ταυτόχρονη λειτουργία πολλών μηχανημάτων στο εργοτάξιο.
- Οποιαδήποτε αφαίρεση βλάστησης κατά τη φάση κατασκευής του προτεινόμενου έργου θα πρέπει να γίνεται με χειρωνακτικά μέσα (μη χρήση ζιζανιοκτόνων) ή με τη χρήση εξοπλισμού που δημιουργεί χαμηλές στάθμες θορύβου

4. Τα αδρανή υλικά να μεταφέρονται με ειδικά σκεπασμένα φορτηγά οχήματα (χρήση κατάλληλων καλυμμάτων) από αδειοδοτημένο συλλέκτη/μεταφορέα, σε κατάλληλο χώρο απόρριψης.

5. Η προσωρινή αποθήκευση των στερεών αποβλήτων που θα προκύψουν από την κατασκευή του έργου, καθώς και οι πρώτες ύλες οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν, να τοποθετηθούν σε χώρο εντός των ορίων του τεμαχίου, μακριά από τη περίμετρο και σε

σημεία τα οποία δεν θα δημιουργήσουν οποιαδήποτε όχληση ή επηρεασμό του περιβάλλοντος. **(Ουσιώδης όρος)**

6. Τα στερεά ή/και επικίνδυνα απόβλητα τα οποία θα προκύψουν από τις εργασίες κατασκευής του έργου να συλλεχθούν και να παραδοθούν σε αδειοδοτημένους φορείς συλλογής, μεταφοράς και επεξεργασίας, σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 και 2016.

7. Η περίφραξη του έργου, να περιλαμβάνει και φύτευση πρασίνου, το ύψος του οποίου να μην εμποδίζει την απόδοση των φωτοβολταϊκών πλαισίων.

8. Στην τοποθέτηση του περιβάλλοντος χώρου να χρησιμοποιηθούν ιθαγενή, τοπικά και αυτοφυή είδη. Να καταβληθεί προσπάθεια μεταφύτευσης θάμνων όπως οι παλλούρες που θα απαιτηθεί να εκριζωθούν για τις ανάγκες του έργου. **(Ουσιώδης όρος)**

9. Να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για ελαχιστοποίηση και καταστολή της σκόνης όπως:

- Κατά τη μεταφορά χύδην υλικών από / προς το εργοτάξιο να αποφεύγεται η υπερπλήρωση των φορτηγών οχημάτων μεταφοράς και το φορτίο να είναι σκεπασμένο.
- Να γίνεται διαβροχή όταν και όπου απαιτείται και ιδιαίτερα στους χώρους όπου διεξάγονται χωματουργικές εργασίες και στους διαδρόμους κίνησης των οχημάτων του εργοταξίου.
- Αποφυγή διεξαγωγής χωματουργικών εργασιών κατά τη διάρκεια δυνατών ανέμων και για τον περιορισμό τυχόν επιφανειακών απορροών επιβαρημένων με αιωρούμενα σωματίδια, οι χωματουργικές εργασίες να αποφεύγονται επίσης κατά τη διάρκεια έντονων βροχοπτώσεων.
- Όταν απαιτείται να γίνεται διαβροχή και των θαλάμων αποθήκευσης αδρανών υλικών για την αποφυγή δημιουργίας σκόνης και εφόσον επικρατεί άνεμος ισχυρότερος των 4 Beaufort, να καλύπτονται οι σωροί με φύλλα πλαστικού.
- Η εναπόθεση / απόσπαση υλικών σε και από σωρούς να πραγματοποιείται από το ελάχιστο δυνατό ύψος έτσι ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία κονιορτού.
- Κανένα όχημα μεταφοράς, σκάφος ή κάδος τοποθέτησης αδρανών υλικών δεν πρέπει να περιέχει υλικό μετά το πέρας των ημερήσιων εργασιών.

10. Να μην γίνεται χρήση οποιοδήποτε εντομοκτόνων ή παρασιτοκτόνων στην περιοχή όπου θα εγκατασταθεί το έργο ή στην ευρύτερη περιοχή. **(Ουσιώδης όρος)**

11. Η περίφραξη, να μην στερεωθεί στο έδαφος με μπετόν. Να τοποθετηθεί ειδική περίφραξη, η οποία θα είναι φιλική προς το περιβάλλον, επιτρέποντας στη πανίδα της περιοχής, να μπορεί να εισέρχεται και να εξέρχεται ελεύθερα. **(Ουσιώδης όρος)**

12. Με την ολοκλήρωση των εργασιών κατασκευής των έργων είναι απαραίτητη η αποκατάσταση των χώρων οι οποίοι τυχόν διαταράχθηκαν όπως οι χώροι εγκατάστασης των εργοταξίων, οι αποθηκευτικοί χώροι κλπ.

B. Όροι κατά τη λειτουργία του έργου

- 1.Απαγορεύεται η είσοδος στην εγκατάσταση σε οποιοδήποτε μη εξουσιοδοτημένο άτομο ώστε να ασφαρίζεται η παρεμπόδιση ελεύθερης πρόσβασης σε αυτόν.
- 2.Να μην γίνεται ανεξέλεγκτη απόρριψη στερεών ή/και υγρών αποβλήτων ή άλλων αντικειμένων στο χώρο εντός της εγκατάστασης και γύρω από αυτή.
3. Οποιαδήποτε αφαίρεση βλάστησης κατά τη φάση λειτουργίας του προτεινόμενου έργου θα πρέπει να γίνεται με χειρωνακτικά μέσα (μη χρήση ζιζανιοκτόνων) ή με τη χρήση εξοπλισμού που δημιουργεί χαμηλές στάθμες θορύβου. **(Ουσιώδης όρος)**
- 4.Να μην γίνεται χρήση χημικών καθαριστικών για καθαρισμό των πλαισίων. **(Ουσιώδης όρος)**
- 5.Τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού που πιθανόν να προκύπτουν κατά τις περιόδους συντήρησης ή βλαβών, να παραδίδονται σε αδειοδοτημένους φορείς διαχείρισης σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 και 2016.
- 6.Απαγορεύεται η απόρριψη, εναπόθεση ή διάθεση οποιασδήποτε ουσίας, η οποία ρυπαίνει ή τείνει να ρυπάνει τα νερά και το έδαφος σύμφωνα με τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών και Εδάφους Νόμους του 2002 μέχρι 2009, εκτός εάν η απόρριψη γίνεται σύμφωνα με Άδεια απόρριψης αποβλήτων που παραχωρείται από τον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος. **(Ουσιώδης όρος)**
- 7.Οποιαδήποτε άλλα στερεά ή/ και επικίνδυνα απόβλητα που προκύπτουν από τη λειτουργία και συντήρηση του εξοπλισμού, ο κύριος του έργου έχει υποχρέωση να τα παραδίδει σε αδειοδοτημένο διαχειριστή σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 και 2016.
- 8.Να υπάρχει ετοιμότητα εκ μέρους του κύριου του έργου για αντιμετώπιση πυρκαγιάς, έκρηξης και άλλων έκτακτων περιστατικών που θα επηρεάσουν το ανθρωπογενές και φυσικό περιβάλλον.
- 9.Να ελέγχεται τακτικά η καλή λειτουργική κατάσταση του έργου. Ο κύριος του έργου να επιλαμβάνεται αμέσως των βλαβών, ιδίως όταν προκύπτει ρύπανση του περιβάλλοντος. Στις περιπτώσεις αυτές να ενημερώνεται το Τμήμα Περιβάλλοντος.

Γ. Όροι κατά την αποξήλωση του έργου

- 1.Τα στερεά ή/και επικίνδυνα απόβλητα που θα προκύψουν κατά την αποξήλωση της εγκατάστασης, να παραδοθούν σε αδειοδοτημένους φορείς διαχείρισης σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 και 2016
- 2.Τα αδρανή υλικά να μεταφέρονται με ειδικά σκεπασμένα φορτηγά οχήματα (χρήση κατάλληλων καλυμμάτων) από αδειοδοτημένο συλλέκτη/μεταφορέα, σε κατάλληλο χώρο απόρριψης.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Απρίλιος 2020

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

**ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΟΙΚΟΤΟΠΟΥΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ
ΑΡΘΡΟ 16 ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΚΑΙ
ΤΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΖΩΗΣ ΝΟΜΟΥ ΜΕ ΑΡ. 153(Ι)/2003**

**ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΜΟΝΑΔΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΜΕ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΑ ΙΣΧΥΟΣ ΜΕΧΡΙ 3.5 MW ΣΤΟ
ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ ΛΑΡΝΑΚΑΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ HERMES AIRPORTS LTD**

**Ειδική Ζώνη Διατήρησης και Ζώνη Ειδικής Προστασίας : «Αλυκές Λάρνακας»
(CY6000002)**

Αρ. Φακ.: 02.15.003.001, 02.15.004.053.001

Τμήμα Περιβάλλοντος

Μάρτιος 2020

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<u>ΕΙΣΑΓΩΓΗ</u>	14
<u>ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ</u>	14
<u>ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ</u>	17
<u>ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ NATURA 2000</u>	18
<u>ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΜΕΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ</u>	19
<u>ΒΙΟΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ</u>	20
<u>ΟΙΚΟΤΟΠΟΙ</u>	20
1150*: <i>Λιμνοθάλασσες</i>	20
1210: <i>Μονοετής βλάστηση της παλιρροιακής ζώνης</i>	20
1310: <i>Πρόσκοπες, μονοετείς κοινότητες σε λασπόδεις και αμμώδεις ζώνες</i>	20
1410: <i>Μεσογειακά αλοφυτικά λιβάδια (Juncetalia maritimi)</i>	21
1420: <i>Μεσογειακές και θερμο-αντλαντικές αλόφιλες λόχμες (Arthrocnemetalia fruticosi)</i>	21
2110: <i>Πρωτογενείς κινούμενες θίνες</i>	21
5420: <i>Φρύγανα με Sarcopoterium spinosum (Cisto-Micromerietea)</i>	21
6220*: <i>Ξηροφυτικοί λιμνώνες της Μεσογείου με αγρωστώδη και μονοετή (Thero - Brachypodietea)</i>	21
<u>ΕΙΔΗ ΧΛΩΡΙΔΑΣ</u>	22
<u>ΕΙΔΗ ΠΑΝΙΔΑΣ</u>	22
<u>Θηλαστικά</u>	22
<u>Ερπετά και Αμφίβια</u>	22
<u>Πουλιά</u>	22
<u>ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ</u>	24
<i>Επιπτώσεις στους στόχους διατήρησης - Όροι και μέτρα μετριασμού των επιπτώσεων</i>	24
<u>ΑΠΟΦΕΙΣ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ AD HOC ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ</u>	27
<u>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΟΙΚΟΤΟΠΟΙ ΚΑΙ ΕΙΔΗ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ NATURA 2000 (ΕΖΔ ΚΑΙ ΖΕΠ) «ΑΛΥΚΕΣ ΛΑΡΝΑΚΑΣ» (CY600002)</u>	28
<u>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΕΙΔΗ ΧΛΩΡΙΔΑΣ</u>	29

Εισαγωγή

Η εταιρεία HERMES AIRPORTS, υπέβαλε αίτηση με αρ. ΛΑΡ/649/2018, για παραχώρηση πολεοδομικής άδειας για την κατασκευή και λειτουργία Μονάδας Παραγωγής Ενέργειας με φωτοβολταϊκά συστήματα ισχύος μέχρι 3.5 MW εντός των ορίων του Διεθνούς Αερολιμένα Λάρνακας. Στα πλαίσια της εξέτασης και αξιολόγησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, ζητήθηκε Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (ΜΕΟΑ), αφού η προτεινόμενη περιοχή χωροθέτησης της αιτούμενης μονάδας παραγωγής ενέργειας εφάπτεται των ορίων της περιοχής του Δικτύου Natura 2000 (ΕΖΔ και ΖΕΠ) «Αλυκές Λάρνακας» (CY6000002). Οι οικότοποι που βρίσκονται στην περιοχή και περιλαμβάνονται στην Οδηγία 92/43/ΕΟΚ καθώς και τα είδη χαρακτηρισμού της περιοχής δίνονται στο Παράρτημα 1. Οι οικότοποι και τα είδη που διαβιούν ή χρησιμοποιούν τις εν λόγω περιοχές προστατεύονται με βάση τις Νομοθεσίες 153(Ι)/2003 περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής και 152(Ι)/2003 περί Προστασίας και Διαχείρισης των Άγριων Πτηνών και Θηραμάτων.

Χαρακτηριστικά του έργου και χωροθέτηση

Η έκταση των Αλυκών Λάρνακας (Δίκτυο Natura 2000) είναι 1560ha. Η συνολική έκταση του αρχικά προτεινόμενου έργου (άμεση περιοχή μελέτης) είναι περίπου 7 ha και εφάπτεται στο βορειοδυτικό όριο του νότιου τμήματος των Αλυκών Λάρνακας (η απόσταση της αρχικής χωροθέτησης του προτεινόμενου έργου από το όριο της προστατευόμενης περιοχής είναι μικρότερη των 10m). Η Άμεση Περιοχή Μελέτης (ΑΠΜ) για την εταιρεία HERMES AIRPORTS, έχει οριστεί ως η περιοχή στην οποία θα εγκατασταθεί το προτεινόμενο έργο και βρίσκεται 1,5-2km νοτιοδυτικά του Δήμου Δρομολαξιάς-Μενεού και 3-3,5km βορειοδυτικά της κοινότητας Κιτίου. Η Πολεοδομική Ζώνη στην οποία εμπίπτει είναι ΕΑ, Ειδική Ζώνη Αερολιμένα, με συντελεστή δόμησης 0. Για τις ανάγκες της ΜΕΟΑ, ως Ευρύτερη Περιοχή Μελέτης (ΕΠΜ) έχει οριστεί η περιοχή σε ακτίνα 1km από τη θέση εγκατάστασης του προτεινόμενου έργου και περιλαμβάνει εκτάσεις εντός των ορίων των Αλυκών Λάρνακας που εμπίπτουν στην Πολεοδομική Ζώνη Δα2 δηλ. Ζώνη Προστασίας με συντελεστή δόμησης 0,01. Στο πλαίσιο της διαδικασίας Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης κατατέθηκαν στο Τμήμα Περιβάλλοντος τρεις εναλλακτικές χωροθετήσεις του προτεινόμενου έργου (δεύτερη, τρίτη και τέταρτη χωροθέτηση). Αυτές οι εναλλακτικές λύσεις αφορούν:

Εναλλακτική λύση 1

Αφορά μικρή μετατόπιση του προτεινόμενου χώρου εγκατάστασης των φωτοβολταϊκών πλαισίων ούτως ώστε να περιοριστεί η αποψίλωση αλοφυτικής βλάστησης και τα

φωτοβολταϊκά πλαίσια να τοποθετηθούν κυρίως σε καλλιεργούμενες εκτάσεις. Με τη χωροθέτηση αυτή το προτεινόμενο έργο εξακολουθεί να εφάπτεται στο βορειοδυτικό όριο του νοτίου τμήματος των Αλυκών Λάρνακας.

Εικόνα 1. Εναλλακτική λύση 1

Εναλλακτική λύση 2

Αφορά μετατόπιση του προτεινόμενου χώρου εγκατάστασης των φωτοβολταϊκών πλαισίων δυτικότερα και βορειότερα της αρχικής θέσης με στόχο να αποφευχθεί πλήρως η αποψίλωση αλοφυτικής βλάστησης, να χρησιμοποιηθούν μόνο καλλιεργούμενες εκτάσεις και να αφεθεί απόσταση από τα όρια της προστατευόμενης περιοχής. Με τη χωροθέτηση αυτή, τα φωτοβολταϊκά πλαίσια δεν θα καλύπτουν μια ενιαία έκταση αλλά θα τοποθετηθούν σε τρεις διαφορετικές περιοχές (A, B, C) που βρίσκονται κοντά μεταξύ τους και περιλαμβάνουν μόνο καλλιεργούμενες εκτάσεις.

Εικόνα 2. Εναλλακτική λύση 2

Εναλλακτική λύση 3

Αφορά μείωση των περιοχών εγκατάστασης των φωτοβολταϊκών πλαισίων σε δύο διαφορετικές περιοχές (Α, Β) που βρίσκονται κοντά μεταξύ τους και περιλαμβάνουν μόνο καλλιεργούμενες εκτάσεις (Εικόνα 3).

Εικόνα 3. Εναλλακτική λύση 3

Διαδικασία Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης

Η ΜΕΟΑ για τους Οικότοπους και τα Είδη των Παραρτήματων I και II, της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, υποβλήθηκε τον Δεκέμβριο του 2018. Η ad hoc Επιτροπή εξέτασε τη ΜΕΟΑ στις 11 Φεβρουαρίου 2019. Στην εξέταση/αξιολόγηση έλαβαν μέρος εκπρόσωποι του Τμήματος Περιβάλλοντος, του Τμήματος Δασών, της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας, της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου (ΟΠΟΚ), του Πτηνολογικού Συνδέσμου Κύπρου (Birdlife Cyprus) και του Κυπριακού Ιδρύματος Προστασίας του Περιβάλλοντος (Terra Cyprica), οι οποίοι έχουν τις απαραίτητες εξειδικευμένες γνώσεις. Συμπληρωματικά στοιχεία στάλθηκαν στο Τμήμα Περιβάλλοντος στις 10/04/2019. Τρεις εναλλακτικές χωροθετήσεις του προτεινόμενου έργου (εναλλακτικές λύσεις 1, 2 και 3) στάλθηκαν στο Τμήμα Περιβάλλοντος τον Ιούλιο, τον Σεπτέμβριο και τον Νοέμβριο του 2019 αντίστοιχα.

Χαρακτηριστικά της περιοχής του Δικτύου Natura 2000

Για την περιγραφή των οικολογικών χαρακτηριστικών της προστατευόμενης περιοχής, αξιοποιήθηκε η υφιστάμενη βιβλιογραφία. Στην περιοχή του Δικτύου Natura 2000 έχουν εντοπισθεί 8 τύποι οικοτόπων, περισσότερα από 300 taxa χλωρίδας, 9 είδη ερπετών, 3 είδη αμφίβιων και 228 είδη πουλιών. Η περιοχή καθορίστηκε ως ΖΕΠ για τέσσερα είδη του Παραρτήματος I της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ που αναπαράγονται στην περιοχή σε σημαντικούς αριθμούς, για εννέα είδη που απαντώνται σε σημαντικούς αριθμούς κατά την αποδημία ή/και το χειμώνα καθώς και για την ομάδα των αποδημητικών / διαχειμαζόντων υδρόβιων πτηνών. Οι οικοτόποι και τα είδη χαρακτηρισμού της περιοχής «Αλυκές Λάρνακας» (CY6000002) δίνονται στο Παράρτημα 1.

Τα σημαντικά είδη χλωρίδας, δηλαδή είδη τα οποία έχουν αξιολογηθεί στο Κόκκινο Βιβλίο της Χλωρίδα της Κύπρου και ανήκουν σε κατηγορία κινδύνου, φαίνονται στο Παράρτημα 2. Το τυποποιημένο έντυπο δεδομένων των Αλυκών Λάρνακας δεν περιλαμβάνει είδη θηλαστικών αλλά υπάρχουν καταγραφές, πλησίον ή εντός των ορίων της προστατευόμενης περιοχής, για δύο ειδών νυχτερίδων, το *Rousettus aegyptiacus* και το *Pipistrellus kuhli*.

Οι σημαντικότεροι στόχοι διατήρησης της προστατευόμενης περιοχής είναι:

- α) διατήρηση ή/και βελτίωση της κατάστασης διατήρησης των οικοτόπων που παρατηρούνται στην περιοχή
- β) διατήρηση του οικοτόπου 1420 «Μεσογειακές και θερμο-αντλαντικές αλόφιλες λόχμες (*Arthrocnemum fruticosum*)» σε εξαιρετική κατάσταση διατήρησης
- γ) διατήρηση ή/και βελτίωση της κατάστασης του υδατικού ισοζυγίου και υδροτοπικού οικοσυστήματος και της ποιότητας του νερού
- δ) διατήρηση ή/και βελτίωση της κατάστασης διατήρησης του είδους **Ophrys kotschy*
- ε) διατήρηση ευνοϊκών τιμών αναφοράς και τιμών στόχου για τα είδη χαρακτηρισμού της ΖΕΠ σε ευνοϊκό καθεστώς διατήρησης, μέσω της κατάλληλης προστασίας και διαχείρισης των ενδιαιτημάτων των ειδών χαρακτηρισμού
- στ) διατήρηση της παρουσίας στη ΖΕΠ «Αλυκές Λάρνακας» των αποδημητικών / διαχειμαζόντων υδρόβιων ειδών χαρακτηρισμού

ζ) διατήρηση της παρουσίας στη ΖΕΠ «Αλυκές Λάρνακας» της ομάδας των αποδημητικών/διαχειμαζόντων υδρόβιων πτηνών

η) διατήρηση της παρουσίας στη ΖΕΠ «Αλυκές Λάρνακας» των άλλων φωλεάζοντων πληθυσμών των ειδών που ανήκουν ή όχι στο Παράρτημα I της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ.

Χαρακτηριστικά της άμεσης περιοχής μελέτης

Για την περιγραφή των οικολογικών χαρακτηριστικών της ΑΠΜ, αξιοποιήθηκε η υφιστάμενη βιβλιογραφία ενώ έγινε και μια επιτόπου επίσκεψη στις 6 Σεπτεμβρίου 2018. Στην περιοχή της Ειδικής Ζώνης Αερολιμένα, ειδικό συνεργείο της εταιρείας HERMES πραγματοποιεί καταγραφές της πτηνοπανίδας επί 24ωρου βάσεως και απομακρύνει όσα πουλιά βρίσκονται στην περιοχή για σκοπούς ασφάλειας των πτήσεων. Ως εκ τούτου, για την περιγραφή της πτηνοπανίδας, εκτός από την υφιστάμενη βιβλιογραφία, αξιοποιήθηκαν και τα Δελτία Παρατηρήσεων της HERMES AIRPORTS που καλύπτουν την περίοδο Φεβρουαρίου – Αυγούστου 2018.

Ο κύριος οικοτόπος εντός της ΑΠΜ είναι οι μεσογειακοί αλοφυτικοί θαμνώνες (τύπος οικοτόπου 1420), ενώ έχουν καταγραφεί και μικρές εκτάσεις με φρύγανα (τύπος οικοτόπου 5420) και αλοφυτικά λιβάδια (τύπος οικοτόπου 1410). Υπάρχουν επίσης μικρές εκτάσεις με εγκαταλειμμένες καλλιέργειες δημητριακών και κάποια μεμονωμένα δέντρα.

Εντός της ΕΑ έχουν καταγραφεί τα είδη *Erodium crassifolium* και *Suaeda aegyptiaca*. Τα δύο αυτά φυτά έχουν χαρακτηριστεί ως Εύτρωτα (VU) και Κινδυνεύοντα (EN) αντίστοιχα στο Κόκκινο Βιβλίο της Χλωρίδας της Κύπρου. Επίσης, σε πολύ κοντινή θέση από την ΑΠΜ (περίπου 110 μέτρα), στο νότιο τμήμα των Αλυκών Λάρνακας, έχει καταγραφεί πληθυσμός (600-800 άτομα) του τοπικού ενδημικού *Limonium mucronulatum*, το οποίο έχει χαρακτηριστεί ως Κρισίμως Κινδυνεύον (CR) στο Κόκκινο Βιβλίο της Χλωρίδας της Κύπρου.

Στην ΑΠΜ, κατά την περίοδο Φεβρουαρίου-Αυγούστου έχουν καταγραφεί 24 είδη πουλιών (μόνιμοι κάτοικοι ή μεταναστευτικά είδη, Παράρτημα 1). Παρά το γεγονός ότι η περιοχή μελέτης αποτελεί συνέχεια των υγροτόπων των Αλυκών Λάρνακας εφαρμόζεται πρακτική εκδίωξης των πουλιών για λόγους ασφάλειας των πτήσεων. Εντούτοις, συνεχίζεται να καταγράφεται η καθημερινή παρουσία πουλιών εντός της ΕΑ και κατά συνέπεια εντός της ΑΠΜ. Η περιοχή εντός της ΕΑ στην ουσία αποτελεί συνέχεια του υγροτόπου και θα πρέπει να εξασφαλίζεται η καλή κατάσταση διατήρησης των φυσικών οικοτόπων που απαντούν σε

αυτήν. Η περιοχή που περιλαμβάνει την προστατευόμενη περιοχή Λάρνακας αλλά και την ΕΑ είναι ολόκληρη χαρακτηρισμένη ως Σημαντική Περιοχή για τα Πουλιά (Important Bird Area), στο πλαίσιο του ευρύτερου προγράμματος του Birdlife International. Η εξαίρεση της Ειδικής Ζώνης Αερολιμένα από την προστατευόμενη περιοχή του δικτύου Natura 2000 έγινε για πολύ ειδικούς λόγους (λειτουργία αεροδρομίου), αλλά η περιοχή αυτή δεν παύει να αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του οικοσυστήματος των Αλυκών Λάρνακας.

Στο πλαίσιο της διενέργειας της ΜΕΟΑ, δεν έχουν γίνει παρατηρήσεις ειδών από άλλες ομάδες ζώων.

Βιοτικό Περιβάλλον στην ευρύτερη περιοχή Μελέτης

Οικότοποι

1150*: Λιμνοθάλασσες

Η άμεση περιοχή μελέτης βρίσκεται σε μικρή απόσταση από τα όρια της λίμνης Ορφανής και επομένως στον οικότοπο 1150*. Η αρχικά προτεινόμενη χωροθέτηση του έργου βρίσκεται πολύ κοντά στα όρια της λίμνης και επομένως χάνεται έκταση με φυσική βλάστηση που λειτουργεί ως οικολογικό περιθώριο (ecological buffer zone) προσφέροντας προστασία στον οικότοπο. Με την απώλεια της έκτασης φυσικής βλάστησης που λειτουργεί ως οικολογικό περιθώριο υπάρχει ο κίνδυνος μεταφοράς χωμάτων και απορροής χημικών ουσιών στη λίμνη, επηρεάζοντας την ποιότητα υδάτων και υποβαθμίζοντας την κατάσταση διατήρησης του οικότοπου με συνέπειες σε όλο το οικοσύστημα της προστατευόμενης περιοχής.

1210: Μονοετής βλάστηση της παλιρροιακής ζώνης

Λόγω της απόστασης (>1km) του προτεινόμενου έργου από τις θέσεις παρουσίας του οικότοπου 1210, δεν αναμένεται αν υπάρξουν οποιεσδήποτε επιπτώσεις από την κατασκευή και λειτουργία του προτεινόμενου έργου.

1310: Πρόσκοπες, μονοετείς κοινότητες σε λασπώδεις και αμμώδεις ζώνες

Ο βαθμός διατήρησης του οικότοπου 1310, εξαρτάται από τις υδρολογικές συνθήκες στην περιοχή και επειδή δεν γειτνιάζει με την περιοχή του προτεινόμενου έργου, θεωρείται ότι δεν θα υπάρξουν επιπτώσεις από την κατασκευή και λειτουργία του προτεινόμενου έργου.

1410: Μεσογειακά αλοφυτικά λιβάδια (Juncetalia maritimi)

Μικρή έκταση εντός της περιοχής του προτεινόμενου έργου, καλύπτεται από τον οικότοπο 1410 σε μίξη με τον 1420. Με την κατασκευή και λειτουργία του έργου, θα αποψιλωθεί ο οικότοπος από την εν λόγω περιοχή, επηρεάζοντας τη συνέχεια του οικοσυστήματος των Αλυκών Λάρνακας.

1420: Μεσογειακές και θερμο-αντλαντικές αλόφιλες λόγμες (Arthrocnemetalia fruticosi)

Η περιοχή της αρχικής χωροθέτησης του προτεινόμενου έργου, καλύπτεται από τον συγκεκριμένο οικότοπο και επίσης γειτνιάζει με θέσεις παρουσίας του οικότοπου 1420 εντός της προστατευόμενης περιοχής. Οι επιπτώσεις από την κατασκευή και λειτουργία του προτεινόμενου έργου αφορούν στην αποψίλωση του συγκεκριμένου οικότοπου εντός του τεμαχίου κατασκευής του έργου. Επίσης, υπάρχει ο κίνδυνος να επηρεαστεί αρνητικά ο οικότοπος 1420 εντός της προστατευόμενης περιοχής. Συγκεκριμένα υπάρχει ο κίνδυνος μεταφοράς χωμάτων και χημικών ουσιών κατά τη φάση κατασκευής και λειτουργίας του έργου προς τις θέσεις παρουσίας του οικότοπου εντός της προστατευόμενης περιοχής με επακόλουθη υποβάθμιση του οικότοπου, ενώ επηρεάζεται η συνέχεια του οικοσυστήματος των Αλυκών Λάρνακας.

2110: Πρωτογενείς κινούμενες θίνες

Λόγω της απόστασης (>1km) του προτεινόμενου έργου από τις θέσεις παρουσίας του οικότοπου 2110, δεν αναμένεται αν υπάρξουν οποιεσδήποτε επιπτώσεις από την κατασκευή και λειτουργία του προτεινόμενου έργου.

5420: Φρύγανα με Sarcopoterium spinosum (Cisto-Micromerietea)

Η περιοχή της αρχικής χωροθέτησης του προτεινόμενου έργου, φιλοξενεί μικρές εκτάσεις 5420 σε μίξη με 1420. Τα φρύγανα αποτελούν καταφύγιο για πολλά είδη που δεν μπορούν να επιβιώσουν σε αλοφυτικούς οικότοπους και η αποψίλωση των φρυγάνων από την περιοχή του προτεινόμενου έργου αναμένεται να οδηγήσει σε απώλεια βιοτόπου για τα είδη της προστατευόμενης περιοχής.

6220*: Ξηροφυτικοί λειμώνες της Μεσογείου με αγρωστώδη και μονοετή (Thero-Brachypodietea)

Οι θέσεις παρουσίας του οικότοπου 6220* δεν γειτνιάζουν με την περιοχή του προτεινόμενου έργου και θεωρείται ότι δεν θα υπάρξουν επιπτώσεις από την κατασκευή και λειτουργία του προτεινόμενου έργου στον εν λόγω οικότοπο.

Είδη Χλωρίδας

Στην ΕΑ, έχουν καταγραφεί τα είδη *Erodium crassifolium* και *Suaeda aegyptiaca*. Τα δύο αυτά φυτά έχουν χαρακτηριστεί ως Εύτρωτο (VU) και Κινδυνεύον (EN) αντίστοιχα στο Κόκκινο Βιβλίο της Χλωρίδας της Κύπρου. Παρόλο που τα δύο αυτά είδη δεν έχουν καταγραφεί στην ΑΠΜ, η παρουσία τους εντός της ΕΑ καταδεικνύει την οικολογική σημασία της περιοχής αυτής, η οποία αποτελεί στην ουσία μέρος του οικοσυστήματος των Αλυκών Λάρνακας. Επίσης, σε πολύ κοντινή απόσταση από την ΑΠΜ (περίπου 110 μέτρα) και εντός των ορίων της προστατευόμενης περιοχής έχει καταγραφεί πληθυσμός (περίπου 600-800 άτομα) του Κρισίμως Κινδυνεύοντος (CR) και τοπικού ενδημικού *Limonium mucronulatum*. Η αρχική χωροθέτηση του προτεινόμενου έργου τόσο κοντά στις θέσεις παρουσίας του τοπικού ενδημικού *Limonium mucronulatum* εμπερικλείει τον κίνδυνο μεταφοράς χωμάτων και χημικών ουσιών κατά τη φάση κατασκευής και λειτουργίας του έργου προς τις θέσεις παρουσίας του είδους με ενδεχόμενες αρνητικές επιπτώσεις για το εν λόγω είδος.

Είδη Πανίδας

Θηλαστικά

Υπάρχουν καταγραφές, πλησίον ή εντός των ορίων της προστατευόμενης περιοχής, δύο ειδών νυχτερίδων, του *Rousettus aegyptiacus* και του *Pipistrellus kuhli*. Ωστόσο, δεν υπάρχουν δεδομένα για την παρουσία τους στην ΑΠΜ. Ως εκ τούτου θεωρείται ότι το προτεινόμενο έργο δεν θα έχει σημαντικές επιπτώσεις στην κατάσταση διατήρησης των δύο αυτών ειδών.

Ερπετά και Αμφίβια

Δεν υπάρχουν δεδομένα για την παρουσία ειδών ερπετών εντός της ΑΠΜ. Δεδομένης της έκτασης και της θέσης του προτεινόμενου έργου, δεν θεωρείται ότι θα υπάρξουν σημαντικές επιπτώσεις στα είδη των ερπετών που βρίσκονται εντός της προστατευόμενης περιοχής.

Πουλιά

Στην προστατευόμενη περιοχή έχουν καταγραφεί 228 είδη πουλιών και στην ΑΠΜ/ΕΑ έχουν καταγραφεί 24 είδη πουλιών.

Στις Αλυκές Λάρνακας διαβιεί άγρια ζωή όπως τα παρυδάτια είδη άγριας πτηνοπανίδας που φωλιάζουν σε αυτές. Για παράδειγμα, το είδος χαρακτηρισμού *Vanellus spinosus* είναι κυρίως εντομοφάγο είδος που κυνηγάει κυρίως σε απόσταση 1-50 μ. από το νερό, σε ρηχά νερά/λάσπη, αλλά και σε γεωργικές εκτάσεις σε μεγαλύτερη απόσταση από το νερό και

φωλιάζει, εκτός από γυμνές περιοχές κοντά στο νερό, σε καλλιεργημένες εκτάσεις που γειτνιάζουν με υγροτόπους. Επίσης, στις Αλυκές Λάρνακας διαβιούν και άλλα είδη πτηνοπανίδας που δεν είναι παρυδάτια όπως το είδος χαρακτηρισμού *Melanocorypha calandra* που τρέφεται με σπόρους, έντομα και άλλα ασπόνδυλα, και προτιμά ανοικτά τοπία, με μη εντατική γεωργία (σιτηρά) και φυσικές στέπες. Τα είδη αυτά καταδεικνύουν τη σημασία των εκτάσεων με μη εντατική γεωργία που βρίσκονται σε κοντινή απόσταση από τον υγρότοπο.

Η περιοχή καθορίστηκε ως ΖΕΠ για τέσσερα είδη του Παραρτήματος I της Οδηγίας της ΕΕ για τα Άγρια Πουλιά [2009/147/ΕΚ] που αναπαράγονται στην περιοχή σε σημαντικούς αριθμούς, για εννέα είδη που απαντώνται σε σημαντικούς αριθμούς κατά της αποδημίας ή/και το χειμώνα στη ΖΕΠ και για την ομάδα των αποδημητικών / διαχειμαζόντων υδρόβιων πτηνών. Τα είδη καθορισμού που φωλιάζουν στη ΖΕΠ είναι: Νανοπλουμίδι *Charadrius alexandrinus*, Καλαμοκαννάς *Himantopus himantopus*, Πελλοκατερίνα *Vanellus spinosus* και Μαυροτράσιηλος *Melanocorypha calandra*. Τα εννέα είδη που απαντώνται σε σημαντικούς αριθμούς κατά την αποδημία ή/και το χειμώνα στη ΖΕΠ είναι: Φλαμίνγκο *Phoenicopterus ruber* (στην αποδημία και το χειμώνα), Γερανός *Grus grus* (στην αποδημία), Νυφογερανός *Grus virgo* (στην αποδημία), Κεφαλόπαπια *Oxyura leucocephala* (το χειμώνα), Νερομπεκάτσα *Numenius arquata* (στην αποδημία και το χειμώνα), Χιονάτη *Egretta garzetta* (στην αποδημία), Νανοπλουμίδι *Charadrius alexandrinus* (στην αποδημία και το χειμώνα), Νεροχελίδονο *Glareola pratincola* (στην αποδημία), και Αλάουρτος *Tadorna tadorna* (το χειμώνα). Η ομάδα των αποδημητικών / διαχειμαζόντων υδρόβιων πτηνών αποτελείται από ένα πολύ μεγάλο αριθμό ειδών που περιλαμβάνουν τα είδη *Phoenicopterus ruber*, *Tadorna tadorna*, *Anas crecca*, *Anas platyrhynchos*, *Anas clypeata*, *Fulica atra*, *Tachybaptus ruficollis*, *Podiceps cristatus*, *Podiceps nigricollis*, *Phalacrocorax carbo*, *Pelecanus onocrotalus*, *Botaurus stellaris*, *Ixobrychus minutus*, *Nycticorax nycticorax*, *Ardeola ralloides*, *Bubulcus ibis*, *Egretta garzetta*, *Ardea alba*, *Ardea cinerea*, *Ardea purpurea*, *Ciconia nigra*, *Ciconia ciconia*, *Plegadis falcinellus*, *Platalea leucorodia*, *Anser albifrons*, *Tadorna ferruginea*, *Anas penelope*, *Anas strepera*, *Anas acuta*, *Anas querquedula*, *Netta rufina*, *Aythya ferina*, *Aythya nyroca*, *Aythya fuligula*, *Porzana porzana*, *Porzana parva*, *Gallinula chloropus*, *Grus grus*, *Grus virgo*, *Himantopus himantopus*, *Recurvirostra avoseta*, *Burhinus oedipnemus*, *Glareola pratincola*, *Charadrius dubius*, *Charadrius hiaticula*, *Charadrius alexandrinus*, *Charadrius leschenaultia*, *Pluvialis apricaria*, *Pluvialis squatarola*, *Vanellus spinosus*, *Vanellus vanellus*, *Calidris alba*, *Calidris minuta*, *Calidris temminckii*,

Calidris ferruginea, Calidris alpina, Philomachus pugnax, Gallinago gallinago, Limosa limosa, Numenius phaeopus, Numenius arquata, Tringa erythropus, Tringa totanus, Tringa stagnatilis, Tringa nebularia, Tringa ochropus, Tringa glareola, Actitis hypoleucos, Larus melanocephalus, Hydrocoloeus minutus, Larus ridibundus, Larus genei, Larus canus, Larus fuscus, Larus cachinnans, Larus armenicus, Gelochelidon nilotica, Sterna sandvicensis, Sterna hirundo, Sterna albifrons, Chlidonias hybrida, Chlidonias niger, Chlidonias leucopterus. Κατά την αποδημία ή/και το χειμώνα τα υδρόβια αυτά πτηνά ξεπερνούν τακτικά τις 10,000 και μπορεί να φτάσουν μέχρι τις 20,000.

Η ΑΠΜ βρίσκεται εντός της ΕΑ και αποτελεί συνέχεια των υγροτόπων των Αλυκών Λάρνακας όμως ακολουθείται πρακτική εκδίωξης των πουλιών από την περιοχή για λόγους ασφάλειας των πτήσεων. Παρόλα αυτά συνεχίζεται να καταγράφεται η καθημερινή παρουσία πουλιών εντός της ΕΑ και κατά συνέπεια εντός της ΑΠΜ, πράγμα που καταδεικνύει ότι η ΕΑ αποτελεί βίοτοπο για πολλά είδη πτηνοπανίδας, συμπεριλαμβανομένου και των ειδών χαρακτηρισμού της προστατευόμενης περιοχής.

Οι αρνητικές επιπτώσεις στα είδη χαρακτηρισμού της περιοχής αφορούν κυρίως απώλεια χώρου τροφοληψίας και ξεκούρασης των πουλιών και θα έχουν ως αποτέλεσμα την απομάκρυνση ειδών πτηνοπανίδας από την περιοχή. Συγκεκριμένα τα είδη που έχουν καταγραφεί εντός της ΑΠΜ είναι τα *Charadrius alexandrinus, Himantopus himantopus, Vanellus spinosus, Numenius arquata* και *Egretta garzetta*, τα οποία θα επηρεαστούν από την κατάληψη χώρου για εγκατάσταση του προτεινόμενου έργου αφού θα απωλέσουν χώρο ξεκούρασης και τροφοληψίας (για το *Vanellus spinosus*).

Τα είδη χαρακτηρισμού της ΖΕΠ «Αλυκές Λάρνακας» δίνονται στο Παράρτημα 1 μαζί με πληροφορίες για το αν έχουν καταγραφεί στην ΕΑ/ΑΠΜ.

Συμπεράσματα

Επιπτώσεις στους στόχους διατήρησης - Όροι και μέτρα μετριασμού των επιπτώσεων

Η ΕΑ αποτελεί συνέχεια του οικοσυστήματος των Αλυκών Λάρνακας. Η εξαίρεση της ΕΑ από την προστατευόμενη περιοχή έγινε για πολύ ειδικούς λόγους (λειτουργία αεροδρομίου), αλλά η περιοχή αυτή δεν παύει να αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι των Αλυκών Λάρνακας και θα πρέπει να εξασφαλίζεται η καλή κατάσταση διατήρησης των φυσικών οικοτόπων και ειδών χλωρίδας και πανίδας που απαντούν σε αυτήν.

Οι επιπτώσεις από την κατασκευή και λειτουργία του προτεινόμενου έργου στην αρχική θέση χωροθέτησης περιλαμβάνουν την αποψίλωση τύπων φυσικών οικοτόπων, την απώλεια οικολογικού περιθωρίου και την απώλεια ενδιαιτημάτων κυρίως για είδη της πτηνοπανίδας.

Τυχόν υλοποίηση του προτεινόμενου έργου στην αρχικά προτεινόμενη χωροθέτηση δημιουργεί τον κίνδυνο υποβάθμισης της κατάστασης διατήρησης των οικοτόπων που παρατηρούνται εντός των ορίων της προστατευόμενης περιοχής καθώς και της υποβάθμισης της κατάστασης του υδατικού ισοζυγίου και του υγροτοπικού οικοσυστήματος γενικότερα, λόγω απώλειας σημαντικής έκτασης με φυσική βλάστηση που λειτουργεί ως οικολογικό περιθώριο (ecological buffer zone).

Επιπλέον, σε ότι αφορά τα είδη καθορισμού της ΖΕΠ «Αλυκές Λάρνακας» που φαίνονται στο Παράρτημα 1 και που έχουν καταγραφεί στην περιοχή μελέτης, θεωρείται ότι θα υπάρξουν αρνητικές επιπτώσεις από την υλοποίηση του εν λόγω έργου στην αρχικά προτεινόμενη θέση. Οι επιπτώσεις αφορούν κυρίως απώλεια χώρου ξεκούρασης και τροφοληψίας.

Η Εναλλακτική λύση 1 δεν προσφέρει ιδιαίτερες λύσεις στα πιο πάνω προβλήματα καθώς περιλαμβάνει επίσης αποψίλωση φυσικής βλάστησης ενώ βρίσκεται πολύ κοντά με τα όρια της προστατευόμενης περιοχής και δεν επιτρέπει τη λειτουργία του οικολογικού περιθωρίου για αποφυγή δυσμενών επιπτώσεων στην προστατευόμενη περιοχή.

Η Εναλλακτική λύση 2 περιορίζει τις επιπτώσεις στην προστατευόμενη περιοχή, κυρίως λόγω της πλήρους αποφυγής αποψίλωσης φυσικής βλάστησης αλλά και της αυξημένης απόστασης από την προστατευόμενη περιοχή. Παρόλα αυτά, η διάσπαση του χώρου εγκατάστασης των φωτοβολταϊκών πλαισίων σε τρεις περιοχές (Α, Β, C) δημιουργεί προβλήματα αλλοίωσης του τοπίου και κατακερματισμού των ενδιαιτημάτων.

Η Εναλλακτική λύση 3 περιλαμβάνει εγκατάσταση των φωτοβολταϊκών πλαισίων σε δύο περιοχές (Α, Β) αποφεύγοντας πλήρως την αποψίλωση φυσικής βλάστησης και περιορίζοντας σημαντικά τον κατακερματισμό των ενδιαιτημάτων.

Συσσωρευτικές Επιπτώσεις

Στο πλαίσιο της εξέτασης της μελέτης ειδικής οικολογικής αξιολόγησης των επιπτώσεων στην προστατευόμενη περιοχή των Αλυκών Λάρνακας λήφθηκαν υπόψη και οι συσσωρευτικές επιπτώσεις από την κατασκευή και λειτουργία τριών φωτοβολταϊκών πάρκων σε μικρή απόσταση από το υπό εξέταση έργο και τα όρια της προστατευόμενης περιοχής. Τα έργα αυτά αφορούν:

- ΕΡΓΟ 1: ΦΒ Πάρκο εγκατεστημένης ισχύος 4 MW (ΛΑΡ/294/2018) – αδειοδοτημένο, περίπου 470 μέτρα από τα όρια της προστατευόμενης περιοχής

- ΕΡΓΟ 2: ΦΒ Πάρκο εγκατεστημένης ισχύος 5 MW (ΛΑΡ/063/2014) – αδειοδοτημένο, περίπου 230 μέτρα από τα όρια της προστατευόμενης περιοχής
- ΕΡΓΟ 3: ΦΒ Πάρκο εγκατεστημένης ισχύος 2.6 MW (ΛΑΡ/475/2014) - αδειοδοτημένο, περίπου 200 μέτρα από τα όρια της προστατευόμενης περιοχής.

Και τα τέσσερα έργα βρίσκονται πολύ κοντά ή εφάπτονται μεταξύ τους (Έργο 1 και 2) καθώς και με τα όρια της προστατευόμενης περιοχής «Αλυκές Λάρνακας» (υπό εξέταση έργο). Οι συσσωρευτικές επιπτώσεις από υφιστάμενα (αδειοδοτημένα φωτοβολταϊκά πάρκα, καθώς και το αεροδρόμιο Λάρνακας) και μελλοντικά (πιθανή αδειοδότηση του υπό εξέταση προτεινόμενο έργου και τουριστικής ανάπτυξης) αφορούν την κατάληψη γης, την αλλαγή χρήσης της γης, την απώλεια ενδιαιτημάτων της πτηνοπανίδας (κυρίως χώρων τροφοληψίας και ξεκούρασης), καθώς και τον κατακερματισμό των ενδιαιτημάτων (γεωργικών και φυσικών).

Οι συσσωρευτικές επιπτώσεις υποβαθμίζουν, διαταράσσουν και επιβαρύνουν την περιοχή, με κύρια επίπτωση αυτή της αλλαγής και κατάληψης/ απώλειας γης (ενδιαιτημάτων/βιοτόπων). Τα είδη άγριας ζωής και κυρίως η πτηνοπανίδα και τα είδη με τα οποία αυτή τρέφεται δεν περιορίζονται στις ήδη καθορισμένες ζώνες προστασίας αλλά χρησιμοποιούν ευρύτερα την περιοχή γύρω από τον υγρότοπο και μετακινούνται εντός και εκτός των ορίων της προστατευόμενης περιοχής. Οι βιότοποι γύρω από τις Αλυκές περιλαμβάνουν τις καλλιέργειες, οι οποίες είναι πολύ σημαντικές κυρίως για τα είδη πτηνοπανίδας αφού αποτελούν βιότοπο για τα ίδια αλλά και για τα είδη με τα οποία αυτά τρέφονται. Η συνεχιζόμενη πίεση αλλαγής χρήσης γης και η απώλεια βιοτόπων (αγροτεμάχια), θα έχει ως αποτέλεσμα τη σταδιακή απομάκρυνση των ειδών, καθώς και τη μείωση του πληθυσμού τους. Για το λόγο αυτό κρίνεται απαραίτητη η διατήρηση απόστασης του προτεινόμενου έργου από τα όρια της προστατευόμενης περιοχής, η πλήρης αποφυγή αποψίλωσης φυσικής βλάστησης περιμετρικά της προστατευόμενης περιοχής η οποία λειτουργεί ως οικολογικό περιθώριο (ecological buffer zone), όπως επίσης και ο περιορισμός του κατακερματισμού και της απώλειας των ενδιαιτημάτων (γεωργικών και φυσικών).

Τελικό Συμπέρασμα

Η Εναλλακτική λύση 3 του προτεινόμενου έργου καταλαμβάνει μόνο γεωργική έκταση, αποφεύγοντας πλήρως την αποψίλωση φυσικής βλάστησης και διατηρεί απόσταση από τα όρια της προστατευόμενης περιοχής. Ως εκ τούτου θα μπορούσε να αδειοδοτηθεί δεδομένου ότι:

- α) τα φωτοβολταϊκά πλαίσια θα τοποθετηθούν μόνο στην περιοχή Α για περιορισμό του κατακερματισμού των ενδιαιτημάτων αφού η περιοχή Α βρίσκεται πλησιέστερα στον δρόμο και δεν δημιουργείται περαιτέρω κατακερματισμός σε σχέση με την περιοχή Β
- β) κατά την κατασκευή και λειτουργία του φωτοβολταϊκού πάρκου τα δέντρα της περιοχής θα διατηρηθούν, δεν θα επηρεαστούν και δεν θα γίνει καμία αποκοπή δέντρων ή συστάδων δέντρων
- γ) δεν θα τοποθετηθούν οποιαδήποτε στερεά απόβλητα ή άλλου είδους υλικά από εκχερσώσεις περιμετρικά της περιοχής του προτεινόμενου έργου
- δ) κατά τη φάση κατασκευής του προτεινόμενου έργου θα ληφθούν όλα τα δυνατά μέτρα ελαχιστοποίησης του θορύβου
- ε) οποιαδήποτε αφαίρεση βλάστησης κατά τη φάση κατασκευής και λειτουργίας του προτεινόμενου έργου θα πρέπει να γίνεται με χειρωνακτικά μέσα (μη χρήση ζιζανιοκτόνων) ή με τη χρήση εξοπλισμού που δημιουργεί χαμηλές στάθμες θορύβου
- στ) δεν θα γίνεται χρήση χημικών καθαριστικών για τα πλαίσια.

Απόψεις μελών της ad hoc Επιτροπής

Οι απόψεις των εκπροσώπων της ad hoc επιτροπής επισυνάπτονται στο τέλος του κειμένου.

Παράρτημα 1: Οικότοποι και Είδη Χαρακτηρισμού της περιοχής του Δικτύου Natura 2000 (ΕΖΔ και ΖΕΠ) «Αλυκές Λάρνακας» (CY600002)

ΟΙΚΟΤΟΠΟΙ

A/A	Κωδικός	Περιγραφή	Καταγράφηκε στην άμεση περιοχή μελέτης
1	1150*	Λιμνοθάλασσες	OXI
2	1210	Μονοετής βλάστηση της παλιρροιακής ζώνης	OXI
3	1310	Πρόσκοπες, μονοετείς κοινότητες σε λασπώδεις και αμμώδεις ζώνες	OXI
4	1410	Μεσογειακά αλοφυτικά λιβάδια (<i>Juncetalia maritimi</i>)	NAI
5	1420	Μεσογειακές και θερμο-ατλαντικές αλόφιλες λόχμες (<i>Arthrocnemetalia fruticosi</i>)	NAI
6	2110	Πρωτογενείς κινούμενες θίνες	OXI
7	5420	Φρύγανα με <i>Sarcopoterium spinosum</i> (Cisto-Micromerietea)	NAI
8	6220*	Ξηροφυτικοί λειμώνες της Μεσογείου με αγρωστώδη και μονοετή (Thero-Brachypodietea)	OXI

ΕΙΔΗ ΠΟΥΛΙΩΝ

A/A	Είδος	Καταγράφηκε στην άμεση περιοχή μελέτης
1	<i>Vanellus spinosus</i>	NAI
2	<i>Charadrius alexandrinus</i>	NAI
3	<i>Himantopus himantopus</i>	NAI
4	<i>Melanocorypha calandra</i>	OXI
5	<i>Phoenicopterus ruber</i>	NAI
6	<i>Grus virgo</i>	OXI
7	<i>Grus grus</i>	OXI
8	<i>Oxyura leucocephala</i>	OXI
9	<i>Numenius arquata</i>	NAI
10	<i>Egretta garzetta</i>	NAI
11	<i>Glareola pranticola</i>	OXI
12	<i>Tadorna tadorna</i>	OXI

Παράρτημα 2: Σημαντικά είδη γλωρίδας

A/A	Είδος	Κατηγορία Κινδύνου (ΚΒΧΚ)	Καταγράφηκε στην άμεση περιοχή Μελέτης
1	<i>*Ophrys kotschy</i>	VU	OXI
2	<i>Carchys scabra</i>	EN	OXI
3	<i>Crypsis factorovskyi</i>	VU	OXI
4	<i>Erodium crassifolium</i>	VU	OXI
5	<i>Filago mareotica</i>	VU	OXI
6	<i>Galium divaricatum</i>	VU	OXI
7	<i>Limonium mucronulatum</i>	CR	OXI
8	<i>Suaeda aegyptiaca</i>	EN	OXI

From: Haris Nicolaou <nicolaouharis@cytanet.com.cy>
Sent: Δευτέρα, 21 Οκτωβρίου 2019 10:16 πμ
To: 'Eva Pitta'
Subject: Απόψεις για την κατασκευή και λειτουργία μονάδας παραγωγής ενέργειας με φωτοβολταϊκά συστήματα στην περιοχή του αεροδρομίου Λάρνακας.

Αγαπητή Εύα,
Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα που αφορά την προτεινόμενη νέα χωροθέτηση φωτοβολταϊκού συστήματος στη περιοχή του αεροδρομίου Λάρνακας από την εταιρία Hermes Airports Ltd οι απόψεις του Τμήματος Δασών είναι οι πιο κάτω:

1. Δεν φέρουμε ένσταση για την νέα χωροθέτηση
2. Δεν θα τοποθετηθούν μπάζα ή άλλου είδους υλικά από εκχερσώσεις περιμετρικά της περιοχής του έργου.

Στην διάθεση σου για οποιεσδήποτε διευκρινίσεις

Χάρης

Haris Nicolaou
Parks and Environment sector
Department of Forests
Ministry of Agriculture, Rural Development and Environment
1414, Nicosia, Cyprus
Tel: +357 22805532
Fax: +357 22805542
Email: nicolaouharis@cytanet.com.cy

From: Game Fund - Panicos Panayides <panayides.gf@cytanet.com.cy>
Sent: Πέμπτη, 12 Δεκεμβρίου 2019 7:43 πμ
To: Eva Pitta
Cc: director.thira@cytanet.com.cy; 'Elena Stylianopoulou'; Marina Xenophontos
Subject: Re: Απόψεις για την κατασκευή και λειτουργία μονάδας παραγωγής ενέργειας με φωτοβολταϊκά συστήματα στην περιοχή του αεροδρομίου Λάρνακας.

Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα είναι προτιμότερο το σημείο Α να επεκταθεί περαιτέρω προς την βορειοδυτική μεριά για να καλύψει την αιτούμενη ισχύ και η περιοχή Β να αφαιρεθεί.
Πιστεύουμε ότι πρέπει να εξεταστεί και αυτή η εναλλακτική.

Πανίκος Παναγίδης
Λειτουργός Υπηρεσίας Θήρας & Πανίδας

Ταμείο Θήρας - Game & Fauna Dept.
Υπουργείο Εσωτερικών - Ministry of the Interior
tel: 00 357 22 560 113
fax: 00 357 22 560 114

From: Lefkios Sergides <director@terracypria.org>
Sent: Παρασκευή, 27 Σεπτεμβρίου 2019 2:06 μμ
To: Eva Pitta; martin.hellicar@birdlifecyprus.org.cy; 'Myroula Hadjichristophorou'; 'Melina Marcou'; floracy@primehome.com; panayides.gf@cytanet.com.cy
Cc: 'Elena Stylianopoulou'; Elena Erotokritou; 'Despo Zavrou'; Marina Xenophontos; info@oikologiafeeo.org; 'Director'; director@dfmr.moa.gov.cy; birdlifecyprus@birdlifecyprus.org.cy; Skevi Symeonidou; director.thira@cytanet.com.cy; andrecws@gmail.com; Skevi Symeonidou; Christoforos Panagiotou
Subject: RE: Απόψεις για την Κατασκευή και Λειτουργία Μονάδας Παραγωγής Ενέργειας με Φωτοβολταϊκά Συστήματα στο Αεροδρόμιο Λάρνακας
Attachments: RE: Απόψεις για την Κατασκευή και Λειτουργία Μονάδας Παραγωγής Ενέργειας... (35,8 KB)

Καλησπέρα Εύα και σε ευχαριστούμε για το e mail και την παρουσίαση πριν λίγες μέρες

Η θέση μας παραμένει η ίδια με αυτή που εκφράσαμε στις 22.4.2019 την οποία επισυνάπτω για ευκολία

Με εκτίμηση

Λεύκιος

Λεύκιος Σεργίδης
Εκτελεστικός Διευθυντής
Terra Cypria-το Κυπριακό Τδρυμα Προστασίας του Περιβάλλοντος
p:+357 25320034 f:+357 25320036
w:www.terracypria.org
e: director@terracypria.org

From: Lefkios Sergides <director@terracypria.org>
Sent: Δευτέρα, 22 Απριλίου 2019 6:25 μμ
To: Elena Erotokritou; Lefkios Sergides; 'Myroula Hadjichristophorou'; siezekiel@fd.moa.gov.cy; wildlife.thira@cytanet.com.cy; info@oikologiafeeo.org; panayides.gf@cytanet.com.cy; birdlifecyprus@birdlifecyprus.org.cy; martin.hellicar@birdlifecyprus.org.cy; mmarcou@dfmr.moa.gov.cy; margyrou@dfmr.moa.gov.cy; director@fd.moa.gov.cy; smichaelides@dfmr.moa.gov.cy; 'Tassos Shialis'; vasiliki.anastasi@birdlifecyprus.org.cy; floracy@primehome.com
Cc: chadjipanayiotou@environment.moa.gov.cy; 'Elena Stylianopoulou'; epitta@environment.moa.gov.cy; mxenophontos@environment.moa.gov.cy; Skevi Symeonidou
Subject: RE: Απόψεις για την Κατασκευή και Λειτουργία Μονάδας Παραγωγής Ενέργειας με Φωτοβολταϊκά Συστήματα στο Αεροδρόμιο Λάρνακας

Αγαπητή Έλενα

Σε ευχαριστούμε για το μήνυμα και την αποστολή των Συμπληρωματικών Στοιχείων

Νομίζω ότι όλοι συμφωνούμε πως η απουσία Χωροταξικού Σχεδιασμού για την χωροθέτηση ΑΠΕ από την Υπηρεσία Ενέργειας, έχει δημιουργήσει μεγάλο πρόβλημα, κάτι που εξάλλου διαφάνηκε και από τις πρόσφατες συνεδρίες της κοινοβουλευτικής επιτροπής περιβάλλοντος, αλλά και των σχετικών αλληλογραφιών που ανταλλάσσονται μεταξύ διαφόρων Τμημάτων και φορέων, με την Υπηρεσία Ενέργειας.

Προσωπικά θεωρώ την χωροθέτηση φ/β πάρκων εντός και πλησίον των Αλυκών ένα κομμάτι του πιο πάω προβλήματος. Δεν ξέρω αν διαφωνεί κανένα μέλος της Επιτροπής, αλλά ξαφνικά βλέπουμε διάφορες αιτήσεις για φ/β, να περικυκλώνουν την Αλυκή και κάθε φορά γίνεται μεγάλος διάλογος και ανταλλαγή απόψεων αν πρέπει ή όχι να χωροθετηθούν εκεί.

Θα ήθελα να τονίσω ότι τα όρια της περιοχής Natura 2000 δεν είναι μια γραμμή που εντός αυτής πρέπει να έχουμε πιο αυστηρή προσέγγιση και αμέσως εκτός αυτής πρέπει τα προτεινόμενα έργα να αντιμετωπίζονται με χαλαρότητα. Αυτό εξάλλου απορρέει και από το πνεύμα του Άρθρου 6.3 της Οδηγίας 92/45/ΕΟΚ που λέει "Κάθε σχέδιο, μη άμεσα συνδεδεμένο ή αναγκαίο για τη διαχείριση του τόπου, το οποίο όμως είναι δυνατόν να επηρεάζει σημαντικά τον εν λόγω τόπο, καθεαυτό ή από κοινού με άλλα σχέδια, εκτιμάται δεόντως ως προς τις επιπτώσεις του στον τόπο, λαμβανομένων υπόψη των στόχων διατήρησής του..."

Όπως εξηγούν και οι ερμηνευτικοί οδηγοί που εξέδωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ο όρος δύναται δηλώνει ξεκάθαρα ότι ένα έργο μπορεί να είναι εκτός Natura 2000 και να έχει σοβαρές επιπτώσεις, ενώ από την άλλη μπορεί να είναι εντός και να μην επηρεάζει. Αυτό έχει να κάνει με τη φύση κάθε έργου, τα είδη καθορισμού μιας περιοχής και τη συμπεριφορά τους και άλλες παραμέτρους.

Στην περίπτωση των Αλυκών πολλά από τα είδη καθορισμού χρησιμοποιούν το προτεινόμενο χώρο και για αυτό εξάλλου η περιοχή χαρακτηρίστηκε από τον Πτηνολογικό Σύνεσμο Κύπρου ως Σημαντική Περιοχή για τα Πουλιά, χρησιμοποιώντας τα C- κριτήρια καθορισμού, που αν δεν κάνω λάθος

αναγνωρίστηκαν και από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο ως ικανοποιητικά κριτήρια για καθορισμό περιοχών ΖΕΠ..

Με βάση το πιο πάνω και έχοντας υπόψιν ότι οι Αλυκές Λάρνακας είναι ο πιο σημαντικός υγρότοπος που έχει να διαχειριστεί η Κυπριακή Δημοκρατία δεν συμφωνώ με την τοποθέτηση του συγκεκριμένου πάρκου αλλά και άλλων Φ/Β πάρκων δίπλα από τα όρια του υγρότοπου.

Εισηγούμαι ότι ενόψει και των τελευταίων εξελίξεων τέτοιες αιτήσεις σε τόσο ευαίσθητα οικοσυστήματα σταματήσουν να εξετάζονται μέχρι τουλάχιστον να ετοιμαστεί η νέα Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για το Σχέδιο Δράσης για τις ΑΠΕ (2020-2030) το οποίο φαντάζομαι θα επεκταθεί αυτή τη φορά και σε Χωροταξικό Σχεδιασμό.

Νομίζω ότι όλοι συμφωνούμε πως η Κύπρος έχει άπλετο χώρο τόσο πάνω σε κτίρια σε αστικό περιβάλλον όσο και σε υποβαθμισμένες περιοχές όπως εγκαταλειμμένα λατομεία, για να εγκαταστήσει φ/β πάρκα που να βοηθήσουν στην επίτευξη των Εθνικών μας στόχων.

Η Δήλωση στα Συμπληρωματικά Στοιχεία για απουσία Εναλλακτικών Χωροθετήσεων νομίζω δεν πρέπει να περιορίζεται εντός του αεροδρομίου αλλά εντός όλης της έκτασης των εδαφών που ελέγχει η Κυπριακή Δημοκρατία.

Παραμένω στη διάθεση σας για τυχόν διευκρινίσεις και περαιτέρω συζήτηση

Με εκτίμηση

Λεύκιος

Λεύκιος Σεργίδης
Εκτελεστικός Διευθυντής
Το Κυπριακό Ίδρυμα Προστασίας του Περιβάλλοντος, Terra Cypria

From: Andreas Demetropoulos <andrecws@logos.cy.net>
Sent: Παρασκευή, 27 Σεπτεμβρίου 2019 7:09 μμ
To: epitta@environment.moa.gov.cy
Cc: martin.hellicar@birdlifecyprus.org.cy; Melina Marcou;
floracy@primehome.com; panayides.gf@cytanet.com.cy; Elena
Stylianopoulou; Elena Erotokritou; Despo Zavrou; Marina
Xenophontos; info@oikologiafeeo.org; Director;
director@dfmr.moa.gov.cy; birdlifecyprus@birdlifecyprus.org.cy;
Skevi Symeonidou; director.thira@cytanet.com.cy;
andrecws@gmail.com; Christoforos Panagiotou;
director@terracypria.org
Subject: Re: Απόψεις για την Κατασκευή και Λειτουργία Μονάδας
Παραγωγής Ενέργειας με Φωτοβολταϊκά Συστήματα στο Αεροδρόμιο
Λάρνακας

Αγαπητή Εύα,
Οι θέσεις και απόψεις μας παραμένουν οι ίδιες και μετά την προταθείσα
τρίτη νέα
χωροθέτηση, όπως αυτές ανέκαθεν έχουν εκφρασθεί στα πλαίσια της ad hoc
Επιτροπής για το
εν λόγω θέμα.
Φιλικά
Μυρούλα Χατζηχριστοφόρου
ΟΠΟΚ

From: Andreas Demetropoulos <andrecws@logos.cy.net>
Sent: Παρασκευή, 26 Απριλίου 2019 3:38 μμ
To: eerotokritou@environment.moa.gov.cy
Cc: siezekiel@fd.moa.gov.cy; wildlife.thira@cytanet.com.cy;
info@oikologiafeeo.org; panayides.gf@cytanet.com.cy;
birdlifecyprus@birdlifecyprus.org.cy;
martin.hellicar@birdlifecyprus.org.cy; mmarcou@dfmr.moa.gov.cy;
margyrou@dfmr.moa.gov.cy; director@fd.moa.gov.cy;
smichaelides@dfmr.moa.gov.cy; Tassos Shialis;
vasiliki.anastasi@birdlifecyprus.org.cy; floracy@primehome.com;
chadjipanayiotou@environment.moa.gov.cy; Elena Stylianopoulou;
epitta@environment.moa.gov.cy;
mxenophontos@environment.moa.gov.cy; Skevi Symeonidou;
sergides@gmail.com
Subject: Re: Απόψεις για την Κατασκευή και Λειτουργία Μονάδας
Παραγωγής Ενέργειας με Φωτοβολταϊκά Συστήματα στο Αεροδρόμιο
Λάρνακας

Αγαπητή Έλενα,
Συμφωνώ απόλυτα με τον Λεύκιο γιατί δεν θα επαναλάβω τα ίδια.
Είναι όλα αυτά, πού τα μέλη της ad hoc Επιτροπής συζητήσαμε στην
σχετική συνεδρίαση για το πιο πάνω θέμα. Μετά και τα συμπληρωματικά
στοιχεία, είναι πλέον ξεκάθαρο ότι όχι μόνο οι
συσσωρευτικές επιπτώσεις των τριών φωτοβολταϊκών πού εφάπτονται της
προσκειυόμενης περιοχής των Αλυκών της Λάρνακας υποβαθμίζουν την
λειτουργία του μοναδικού οικοσυστηματος των Αλυκών , λαμβάνοντας υπόψη
οτι είναι εκτος ΤΚΣ και ΖΕΠ, αλλά και τό
προτεινόμενο φωτοβολταϊκό του Αεροδρομίου.Είναι φανερό οτι το
μεγαλύτερο μέρος αυτού του φ/β ,καλύπτει αλοφυτικές κοινωνίες που ως
γνωστόν είναι είδος οικοτόπου ,σπάνιου και πολύ σημαντικού αποτελεί δε
μέρος/πρέκταση της λίμνης Οφάνης που κατα καιρούς το μέρος αυτό
καλύπτεται απο νερό.Πολύ κοντά επίσης (110 m) βρίσκεται σημαντική
αποικία του Limonium (αθάνατα)φυτό του Κόκκινου Βιβλίου.
Να αναφέρω οτι το αεροδρόμιο έγινε στην καρδιά του Συμπλέγματος των
Αλυκών για λόγους υπέρτατου δημόσιου συμφέροντος και τώρα για
οικονομικούς λόγους (για πιο φτηνό ρεύμα) δεν επιτρέπεται να
υποβαθμίζεται περαιτέρω το μοναδικό αυτο οικσύστημα του τόπου .
Με βάση τα πιο πάνω δεν συμφωνώ με την χωροθέτηση του εν λόγω φ/ β
πάρκου όπως δέν συμφώνησα και με τά προηγούμενα τρία στην ίδια
περιοχή,που εφάπτονται των Αλυκών Λάρνακας.

Φιλικά
Μυρούλα

Costas Hadjipanayiotou

From: Martin Hellicar <martin.hellicar@birdlifecyprus.org.cy>
Sent: Τετάρτη, 2 Οκτωβρίου 2019 1:08 μμ
To: Costas Hadjipanayiotou
Cc: Eleni Stylianopoulou; vasiliki.anastasi@birdlifecyprus.org.cy; 'Tasos Shialis'
Subject: PVParkHermesAirport_Larnaca_commentsBC
Attachments: 2019_04_22_BCCComments_AA_PVParkHermesAirport_Larnaca_Final.pdf; 2019_10_02_BCCComments_AADesignC_PVParkHermesAirports_LSL.pdf

Με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο

Αγαπητέ κ. Χατζηπαναγιώτου

Θέμα: Απόψεις Πτηνολογικού για τον επανασχεδιασμό Φωτοβολταϊκού (Φ/Β) Πάρκου της εταιρείας Hermes Airports Ltd (3.5 MW) στο Αεροδρόμιο Λάρνακας, στα πλαίσια εξέτασης της Δέουσας Εκτίμησης

Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα, και σε συνέχεια της συνάντησης της Επιτροπής για την Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση που έγινε στις 10 Σεπτεμβρίου 2019, επικοινωνούμε μαζί σας για να καταθέσουμε γραπτώς τις απόψεις μας.

Με τον νέο σχεδιασμό (Σχεδιασμός Γ – Σεπτέμβριος 2019) μεταφέρεται μεν το έργο σε γεωργικές εκτάσεις ανατολικότερα, μειώνοντας έτσι τις επιπτώσεις στους φυσικούς οικοτόπους της περιοχής - εντούτοις, και με δεδομένο ότι το έργο συνεχίζει να χωροθετείται στα όρια της περιοχής Natura 2000 των Αλυκών Λάρνακας και εν μέρει εντός της Σημαντικής Περιοχής για τα Πουλιά (ΣΠΠ), οι απόψεις που εκφράσαμε σε επιστολή μας στις 22 Απριλίου 2019 (επισυνάπτεται για εύκολη αναφορά) συνεχίζουν να ισχύουν, ειδικά όσον αφορά τα πιο κάτω:

1. Σημασία της προστατευόμενης επηρεαζόμενης περιοχής και ανάγκη αποφυγής χωροθέτησης έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας πλησίον περιοχών Natura 2000 και ιδιαίτερα υγροτόπων.
2. Επηρεασμός ειδών χαρακτηρισμού ΖΕΠ και ελκυστικότητα περιοχής για τα είδη αυτά που άλλωστε αποτελεί τον λόγο που συμπεριλαμβάνεται στη ΣΠΠ.
3. Φαινόμενο 'Lake-effect' και ο πιθανός κίνδυνος που δεν μπορεί να αποκλειστεί αφού ο παράγοντας χωροθέτησης του έργου δίπλα σε υγρότοπο παραμένει ο ίδιος.
4. Συνεκτικότητα τοπίου και απώλεια οικολογικού περιθωρίου (ecological buffer) που είναι απαραίτητο σε ένα σύστημα τόσο ευαίσθητο όσο ένας υγρότοπος, καθώς και κίνδυνος ρύπανσης από τη συντήρηση του Πάρκου.
5. Ελλείψεις στην εξέταση εναλλακτικών επιλογών που παραμένουν, αφού η χωροθέτηση παραμένει στην ίδια περιοχή πλησίον της περιοχής Natura 2000.
6. Συσσωρευτικές από ήδη αδειοδοτημένα και προτεινόμενα Φ/Β Πάρκα στην κοντινή περιοχή.
7. Χωροθέτηση Φ/Β Πάρκων χωρίς να έχει προηγηθεί στρατηγικός χωροταξικός σχεδιασμός που να λαμβάνει υπόψη τις προστατευόμενες και τις γεωργικές περιοχές, την αλλαγή χρήσης γης και το κατακερματισμό του τοπίου.

Τα πιο πάνω αναλύονται περαιτέρω στην επιστολή με ημερομηνία 22/4/2019 που επισυνάπτεται.

Είμαστε στη διάθεση σας για περαιτέρω διευκρινήσεις και συζήτηση του θέματος.

Με εκτίμηση,

Μάρτιν

Προς
κ. Κώστα Χατζηπαναγιώτου
Διευθυντής
Τμήμα Περιβάλλοντος
chadjipanayiotou@environment.moa.gov.cy

Κοινοποίηση
κα. Έλενα Στυλιανοπούλου
Ανώτερη Λειτουργό Περιβάλλοντος
Τμήμα Περιβάλλοντος
estyliaopoulos@environment.moa.gov.cy

Λευκωσία, 22 Απριλίου 2019

Αγαπητέ κ. Χατζηπαναγιώτου,

Θέμα: Απόψεις Πτηνολογικού για την εξέταση Δέουσας Εκτίμησης για το Φωτοβολταϊκό (Φ/Β) Πάρκο της εταιρείας Hermes Airports Ltd (3,5 MW) στο Αεροδρόμιο Λάρνακας.

Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα, επικοινωνούμε μαζί σας σε απάντηση του ηλεκτρονικού μηνύματος που λάβαμε από το Τμήμα σας (με ημερομηνία 16/4/2019), που αφορά παράκληση αποστολής απόψεων για το εν λόγω προτεινόμενο έργο στα πλαίσια της εξέτασης της Δέουσας Εκτίμησης.

Το προτεινόμενο έργο χωροθετείται εντός της Σημαντικής Περιοχής για τα Πουλιά (ΣΠΠ) και στα όρια της περιοχής Natura 2000, τόσο Ζώνης Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) όσο και Ειδικής Ζώνης Διατήρησης (ΕΖΔ), «Αλυκές Λάρνακας». Έχοντας μελετήσει τη Μελέτη Δέουσας Εκτίμησης και τα συμπληρωματικά στοιχεία, και σε συνέχεια της συνεδρίασης της ad hoc Επιτροπής (11/2/2019), ο Πτηνολογικός εκφράζει τις ακόλουθες απόψεις:

• **Σημασία προστασίας της επηρεαζόμενης περιοχής**

Η περιοχή Natura 2000 «Αλυκές Λάρνακας», στα όρια της οποίας προτείνεται να εγκατασταθεί το εν λόγω έργο, αποτελεί τον πιο σημαντικό υγρότοπο καθώς και τον μοναδικό υγρότοπο Διεθνούς Σημασίας (αφού αποτελεί περιοχή Ramsar), υπό τον αποτελεσματικό έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας. Ταυτόχρονα πιστεύουμε ότι αποτελεί μια από τις πιο απειλούμενες περιοχές Natura 2000 σε ολόκληρη την Κύπρο, αφού αντιμετωπίζει μεγάλο αριθμό πιέσεων που έχουν ως αποτέλεσμα την άμεση απώλεια, υποβάθμιση και κατακερματισμό των οικοτόπων και των βιοτόπων των ειδών χαρακτηρισμού της περιοχής. Σε αυτές περιλαμβάνονται η παρουσία και λειτουργία του αεροδρομίου, το πυκνό οδικό δίκτυο, η οχληρία από την έντονη επισκεψιμότητα στην περιοχή, η ύπαρξη κατασκευητικού χώρου με τροχόσπιτα, η ρύπανση κ.α. Είναι εξίσου σημαντικό να σημειωθεί ότι οι αλυκές αποτελούν μόλις το 0,5-1% του συνόλου των διαφόρων τύπων υγροτόπων σε παγκόσμιο επίπεδο, θεωρούνται υψίστης σημασίας και είναι ο σπανιότερος τύπος υγροτόπου. Η μεγάλη αξία της βιοποικιλότητας της περιοχής σε συνδυασμό με τις υφιστάμενες και αυξανόμενες πιέσεις που αντιμετωπίζει καθιστούν τα περιθώρια για επιπρόσθετες πιέσεις, που δρουν συσσωρευτικά στην περιοχή, πολύ στενά.

• **Επηρεασμός ειδών χαρακτηρισμού ΖΕΠ**

Η περιοχή όπου προτείνεται να εγκατασταθεί το έργο, όπως φαίνεται και από τα στοιχεία που παρουσιάζονται στη Μελέτη Δέουσας Εκτίμησης, αποτελεί ελκυστικό βιότοπο για την πτηνοπανίδα καθώς και συνέχεια των υγροτόπων των αλυκών Λάρνακας. Σύμφωνα με τη Μελέτη, στην περιοχή όπου προτείνεται να εγκατασταθεί το έργο έχουν παρατηρηθεί τα εξής 6 είδη χαρακτηρισμού της ΖΕΠ «Αλυκή Λάρνακας»: Χιονιάτη *Egretta garzetta*, Φλαμίνγκο *Phoenicopterus ruber*, Καλαμοκάννας *Himantopus himantopus*, Πλουμίδι *Charadrius alexandrinus*, Πελλοκατερίνα *Vanellus spinosus* και Νερομπεκάτσα *Numenius arquata*. Συγκεκριμένα στη Μελέτη αναφέρεται ότι «η ελκυστικότητα του έγκλειστου βιότοπου, και ειδικά των εποχιακών λιμνών, παραμένει ψηλή για τα περιφερόμενα πουλιά της αλυκής παρόλη την άμεση εκδίωξη τους από τα Συνεργεία της HERMES». Επομένως, έστω και υπό την ιδιαιτερότητα της ως χώρος του αεροδρομίου, η περιοχή όπου προτείνεται να εγκατασταθεί το έργο προσφέρει ένα πολύτιμο βιότοπο για την πτηνοπανίδα της περιοχής, για αυτό τον λόγο άλλωστε συμπεριλαμβάνεται η περιοχή αυτή στη ΣΠΠ. Με την εγκατάσταση ενός Φ/Β Πάρκου αυτός ο βιότοπος θα χαθεί, επηρεάζοντας είδη χαρακτηρισμού τους οποίους ο βιότοπος έχει ήδη συρρικνωθεί από την ύπαρξη του αεροδρομίου και των άλλων υφιστάμενων απειλών. Επιπρόσθετα, και αντιθέτως του

T. Θ. 12026, 2340, Λευκωσία, Κύπρος, Τηλ.: +357-22455072, Fax: +357-22455073
Email: birdlifecyprus@birdlifecyprus.org.cy • <http://www.birdlifecyprus.org>

Αριθμός εγγραφής: 4

επιχειρήματος που παρουσιάζεται στα συμπληρωματικά στοιχεία για την ανεπιθύμητη παρουσία της πτηνοπανίδας στην περιοχή, και επομένως την έλλειψη επιπτώσεων από την απομάκρυνση της, θεωρούμε ότι η διαχείριση του κινδύνου πρόσκρουσης πρέπει να επιχειρεί την επίτευξη της δύσκολης ισορροπίας μεταξύ της προστασίας των πτήσεων και της διατήρησης της φύσης, νοουμένου ότι το αεροδρόμιο βρίσκεται εντός ενός τόσο σημαντικού υγροτόπου.

- **Φαινόμενο 'Lake-effect'**

Το 'Lake-effect' αποτελεί ένα φαινόμενο κατά το οποίο η άγρια ζωή, και ιδιαίτερα τα πουλιά, εκλαμβάνοντας την επιφάνεια των πλασιών των Φ/Β Πάρκων ως την υγρή επιφάνεια μιας λίμνης, έλκονται σε αυτή με κίνδυνο πρόσκρουσης. Θεωρούμε ότι ο κίνδυνος αυτής της απειλής δεν μπορεί να αποκλειστεί, αφού ελλείψει ευρείας κατανόησης του ζητήματος από την επιστημονική κοινότητα που να επιτρέπει την εξαγωγή συμπερασμάτων για τον κίνδυνο πρόσκρουσης και τη θνησιμότητα των πουλιών στη βάση της επιλογής του τύπου των πλασιών, θα πρέπει να εφαρμοστεί η αρχή της πρόληψης. Θα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη ο παράγοντας της χωροθέτησης του έργου εντός του υγροτόπου, ο οποίος δύναται να επιδεινώσει το φαινόμενο του 'lake-effect' για τα πουλιά της περιοχής.

- **Απώλεια οικοτόπων και συνεκτικότητα του τοπίου**

Η ενδεχόμενη κατασκευή αυτού του έργου θα επιφέρει την απώλεια οικοτόπων αλοφυτικής βλάστησης και συγκεκριμένα των οικοτόπων χαρακτηρισμού της ΕΖΔ «Αλυκές Λάρνακας» 1420 και 1410. Η διατήρηση της κατάστασης των οικοτόπων αυτών αποτελεί μέτρο προτεραιότητας για την περιοχή, βάσει Υπουργικού Διατάγματος. Η εγκατάσταση του προτεινόμενου έργου στα όρια της περιοχής Natura 2000 θα επιφέρει επίσης την απώλεια οικολογικού περιθωρίου (ecological buffer) που είναι απαραίτητο σε ένα σύστημα τόσο ευαίσθητο όσο ένας υγρότοπος, τόσο για τη διατήρηση των ίδιων οικοτόπων που εκτείνονται εντός και εκτός της προστατευόμενης περιοχής, αφού είναι οικολογικά συνδεδεμένοι, αλλά και για την καλύτερη προστασία από τις πλημμύρες, τη ρύπανση και τη διάβρωση. Υπάρχει επίσης κίνδυνος ρύπανσης από τη συντήρηση των Φ/Β πλασιών, κάτι που θα έχει επιπτώσεις και στην πτηνοπανίδα της περιοχής, αφού είναι άμεσα αλληλένδετη με το οικολογικό καθεστώς των οικοτόπων του υγροτόπου.

- **Ελλείψεις στην εξέταση εναλλακτικών επιλογών**

Η εξέταση εναλλακτικών επιλογών που απαιτείται στα πλαίσια της Δέουσας Εκτίμησης, παρουσιάζει σημαντικές ελλείψεις στα στοιχεία που παρουσιάστηκαν. Παρόλο που οι λόγοι απόρριψης κάποιων εναλλακτικών χωροθετήσεων που θέτουν θέματα ασφαλείας πτήσεων είναι αντιληπτοί, εντούτοις οι λόγοι απόρριψης άλλων εναλλακτικών χωροθετήσεων στη βάση οικονομικών κριτηρίων δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτοί, αφού τα οικονομικά δεν υπερισχύουν των οικολογικών κριτηρίων, όπως υποδεικνύει και ο κατευθυντήριος Οδηγός της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το Άρθρο 6 της Οδηγίας. Επίσης θα πρέπει να εξεταστεί και η μηδενική λύση.

- **Συσταρευτικές πιέσεις στην περιοχή του προτεινόμενου έργου**

Επιπρόσθετα των πολλών πιέσεων που δέχεται η περιοχή Natura 2000 «Αλυκές Λάρνακας» γενικά, σε ακτίνα μικρότερη του 1 χλμ. από την προτεινόμενη περιοχή, έχουν ήδη αδειοδοτηθεί 3 Φ/Β Πάρκα συνολικής ισχύος σχεδόν 13 MW, κάτι το οποίο δεν έχει ληφθεί καθόλου υπόψη στην εν λόγω Μελέτη.

Έχοντας υπόψη τα πιο πάνω, θεωρούμε ότι το έργο αναμένεται να επιφέρει σημαντικές, μη αναστρέψιμες επιπτώσεις και η άποψή μας είναι ότι δεν πρέπει να αδειοδοτηθεί πλησίον μιας τόσο σημαντικής, απειλούμενης και μοναδικής περιοχής Natura 2000, όπως είναι οι Αλυκές Λάρνακας.

Παραμένουμε στη διάθεση σας για περαιτέρω διευκρινήσεις και συζήτηση του θέματος.

Με εκτίμηση,

Μάρτιν Χέλλικαρ, Διευθυντής
Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου

T, Θ, 12026, 2340, Λευκωσία, Κύπρος, Τηλ.: +357-22455072, Fax: +357-22455073
Email: birdlifecyprus@birdlifecyprus.org.cy • <http://www.birdlifecyprus.org>
Αριθμός εγγραφής: 4

